Nr 210. Kraków, Wtorek 9 Maja 1911. Rok XXX

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech: z jednorazową przesyłką poczt.	32	16	8	2 kor. 70 h.
z dwurazową	38	19	9 kor. 50 h.	3 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	36	18	9 koron	3 „
W innych państwach	48	24	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „N. Reformy“ w Krakowie.
Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Jagiellońska 10.
Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41. Dla rozmów zamiejscowych 972.
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników A. Olszewskiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.
Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują:
Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Szkienice. — Handel Fiałka i Turka, ul. Szewska. — Biuro dzienników M. Hepcyca, ul. Wiślna.
Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We Lwowie biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sołtowski, Pasaż Hausmana 9. — W Przemyślu Krug. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockah. — W Wiedniu Herman Goldschmied (oprócz pojedynczych numerów), I. Wollzeile 11, M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Intutelle de Publicité A. Lorette directeur, 61 Rue Rougemont.
Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz 15 h. — **Nadesłane** po 60 h. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

O budowę kanału w Galicyi.

Przeciwko budowie kanałów, na mocy ustawy z r. 1901, odzywają się nieustannie liczne głosy z powodów rozmaitych, pomiędzy którymi główną rolę odgrywa zawiść polityczna wobec naszego kraju, tudzież dążenie, ażeby u nas przemysłowi rodzimemu odebrać możność rozwoju i zabezpieczyć zachodnim prowincyom przemysłowym zupełny monopol i możność wyzyskiwania naszych konsumentów. Kanały nie będą się rentować — wołają owe głosy, chwytając się najbłahszych dowodów. Od czasu do czasu pomiędzy Niemcami występują atoli zwolennicy budowy kanałów, a do nich należy autor artykułu, umieszczonego w sobotnim numerze dziennika „Neues Wiener Tagblatt“.

Autorem jest — jak powiada redakcya — „były poseł“, którego „sąd w sprawach ekonomicznych zawsze zwracał na siebie uwagę“. Tem większą uwagę powinny zwrócić wywody jego o kanałach, naturalnie tam, gdzie rzeczowe argumenty mają jakieś znaczenie. Otóż ów niewymieniony z nazwiska poseł podnosi, że połączono niepotrzebnie w całość wszystkie kanały, zamiast trzymać się indywidualizacyi. Kanał Dunaj-Odra, idący równolegle do linii kolei Północnej, może, zdaniem jego, budzić wątpliwości finansowe — inaczej atoli ma się rzecz z kanałami w Galicyi.

„Inny zupełnie los — pisze ów poseł — przypadłby od początku ustawie kanałowej w udziale, gdyby najpierw rozpoczęto prace wstępne około wschodniej przestrzeni kanału Dunaj-Odra-Wisła aż do porzeczy Wisły i Dniestru. Nadspodziewany wynik co do rentowności tej przestrzeni byłby zapewne uwieńczył ową pracę. Tym nowym drogom wodnym przypadnie nadzwyczajnie wdzięczne i rentowne zadanie ułatwić wschodnim krajom wywóz ich znacznych produktów ziemi głównie do Niemiec, a zarazem przez tani dowóz węgla krajowego do ich wschodnich połaci, nie mających przemysłu, umożliwić powstanie nowych przedsiębiorstw przemysłowych, względnie wzmocnić już istniejące. Równocześnie polegałoby to zadanie na wyemancypowaniu owych krajów od sprowadzania zagranicznego węgla, gdyż zachodnio-galicyjskie zagłębie posiada bogactwo węgla, wynoszące 6/7 części wszystkich pokładów w państwie austryackiem.

„Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa kanał Oświęcim-Zator-Kraków-Zalesie, z bezpośrednim połączeniem zagłębia węglowego zachodnio-galicyjskiego, nadawałby się do wykonania powyższego zadania, ponieważ ten kanał wywozowi płodów ziemi przez Oświęcim otwiera dobrą drogę, a północno-wschodniej części kraju, ubogiej pod względem przemysłu, umożliwi tani dowóz krajowego węgla. Ta druga okoliczność miałaby dla całego państwa niemałe znaczenie, gdyż nie tylko powiększyłaby się krajowa produkcya węgla o wartość co najmniej 10 milionów koron, ale nastąpiłoby także o tę kwotę polepszenie bilansu handlowego.

„Dalej kanał Oświęcim-Kraków-Zalesie, obok spławnego połączenia z zachodnio-galicyjskiem zagłębiem, miałby wobec kanału Dunaj-Odra tę wyższość, że na przestrzeni około 220 kilometrów leży całkiem na boku od kolei, otwiera nowe części kraju, na dalszej przestrzeni około 200 kilometrów przecina tylko koleje w poprzek, a nie idzie z niemi równolegle, a więc nie jest skazany na uszczuplanie ruchu owych kolei, lecz będzie powołany do tworzenia nowego ruchu, a nawet do przysparzania go kolejom.

„Jednakże jeszcze jeden moment przemawia na korzyść kanału galicyjskiego wobec kanału Dunaj-Odra, a mianowicie niewątpliwie tańsze taryfy frachtowe. Gdy na kanale Dunaj-Odra potrzeba 30 śluz, co równa się przedłużeniu drogi o 37 proc., to na części owej wschodniej linii kanałowej, mającej być przedłużeniem kanału Dunaj-Odra, a wynoszącej około 250 kilometrów, a mianowicie: z Krakowa aż poza Jarosław potrzeba tylko dwóch śluz. W dodatku co do kanału Dunaj-Odra wykazały dochodzenia statystyczne, że ruch w słabszym pod tym względem kierunku z Wiednia ku Bogumінowi nie wynosi nawet 6 proc. ruchu odwrotnego, co oznaczałoby, że środki przewozowe w pierwszym kierunku szłyby prawie puste. Na wschodniej linii ta okoliczność wystąpiłaby w bardzo skromnym stosunku, gdyż na niej w kierunku od wschodu na zachód gra rolę przewóz artykułów masowych, jak ziemiopłodów, zaś w kierunku odwrotnym obok innego ruchu przewóz węgla. Siła przewozowa w obydwóch kierunkach nie wiele się będzie różnić. Obydwie te okoliczności, mniejsza liczba śluz i możliwość silniejszego wyzyskania środków ruchu, sprawią niewątpliwie, że taryfy przewozowe na kanale galicyjskim będą tańsze niż na kanale Dunaj-Odra.

„Wreszcie wspomnieć potrzeba, że w Galicyi będą koszta budowy kanału tańsze z powodu niższych cen ziemi, mającej się wykupić i z powodu tańszej robocizny. Należy tedy spodziewać się, że stadya, które rząd wdroży, dadzą zupełnie inny rezultat co do kanału galicyjskiego niż co do kanału Dunaj-Odra. Jeżeli nasze przewidywania sprawdzą się, wtedy program, tak zwalczany przez przeciwników, zostałby przynajmniej w wielkiej części zrehabilitowany i stałby się ważnym przełomem w dziejach austryackiej polityki kanałowej.“

Nowa ustawa wojskowa.

Wielki kompleks spraw wojskowych, czekających na ustawodawcze załatwienie w obu częściach państwa austryacko-węgierskiego, obejmuje 5 działów o nierównej doniosłości, a mianowicie: ustawę wojskową, ustawę o podoficerach, ustawę o zaopatrzeniu, procedurę karną i ustawę o dostarczaniu koni. Omówiwszy już projekt nowej procedury karnej, podajemy obecnie najważniejsze postanowienia projektu nowej ustawy o sile zbrojnej (Wehrgesetz).

Otóż służba prezencyjna szeregowców we wszystkich rodzajach broni i branżach wynosić będzie wedle nowej ustawy wojskowej d w a l a t a, z wyjątkiem k o n n i c y, a r t y l e r y i k o n n e j i stadnin, w których szeregowcy będą także nadal służyć t r z y l a t a, tudzież z wyjątkiem marynarki wojennej, w której służba prezencyjna trwać będzie c z t e r y l a t a. Służba w rezerwie wynosić będzie dla tych, którzy przez 2 lata stali w szeregach, 10 lat, dla tych, którzy przez 3 lata służyli prezencyjnie, 7 lat, a wreszcie dla marynarki wojennej 5 lat. Wedle obecnej ustawy wojskowej szeregowiec służy 3 lata prezencyjnie, 7 lat w rezerwie armii, a 2 lata w rezerwie obrony krajowej. Szeregowiec obrony krajowej służy 2 lata czynnie, a 10 lat w rezerwie. Marynarz ma 4 lata służby prezencyjnej, 5 lat rezerwy i 3 lata obrony morskiej. Wedle nowej ustawy ma:

armia i obrona krajowa	2 lata	prezencyjne i	10 lat	rez.
konnica, artylerya konna i stadniny	3	„	7	„
marynarki	4	„	5	„

Porównując służbę w armii ze służbą w obronie krajowej wedle dawnej i nowej ustawy spostrzeżemy, że szeregowiec armii nie będzie już przez ostatnie dwa lata służyć w nieczynnej obronie krajowej, czyli w rezerwie obrony, ale przez wszystkie lata pozostanie w armii. Przenoszenie szeregowców z armii do obrony krajowej ustanie zupełnie. O b r o n a k r a j o w a będzie mieć na przyszłość swój odrębny kontyngent rekruta i stanowić będzie s i ł ę r ó w n o r z ę d n ą w o b e c a r m i i, a nie kategoryę wojenną drugiej klasy.

Dotąd każdy szeregowiec ostatnie 2 lata służył w obronie krajowej i mógł liczyć na to, że w r a z i e w o j n y d o p i e r o w d r u g i m, l u b t r z e c i m r z ę d z i e p ó j d z i e d o b o j u. Na przyszłość szeregowiec armii służyć będzie 12 lat w tak zwanem dotąd wojsku liniowem, zaś szeregowiec obrony krajowej także 12 lat w obronie — obie zaś kategorye na równi będą pełnić służbę polową w razie wojny. Jest to ogromnem zwiększeniem podatku krwi. Przyszły parlament, wotując ten ciężar, będzie musiał tem energiczniej żądać, ażeby potrzeby ludowe nie były spychane przez potrzeby państwowe na szary koniec.

Znaczne zmiany zajdą w systemie ć w i c z e ń wojskowych. Ci szeregowcy, którzy po wejściu w życie nowej ustawy służą 3 lata prezencyjnie, otrzymają ulgi w ćwiczeniach, a to zarówno co do ich liczby, jakoteż i trwania. Dalej wszystkie osoby, służące 4 lata prezencyjnie (marynarze i podoficerowie lądowi, służący dłużej), nie będą odbywać żadnych ćwiczeń. Oficerowie rezerwowi, urzędnicy rezerwowi i aspiranci do obu tych szarż, którzy byli jednorocznymi ochotnikami, a których dotąd w miarę potrzeby można było każdego roku powoływać do ćwiczeń, będą na przyszłość odbywać 4 ćwiczenia po 4 tygodnie w czasie służby rezerwowej. Tylko w razie koniecznego wykształcenia praktycznego mogą być powołani do dwóch dalszych ćwiczeń. W marynarce dla tych szarż istnieć będą równie 4 ćwiczenia po 4 tygodnie, ale w praktyce będą krótsze. Osoby, które się wobec komisyi wojskowej wykażą wyższem wykształceniem w gimnastyce i strzelaniu wedle norm wojskowych, tudzież osoby, k t ó r e p r z e z 2 l a t a k s z t a ł c i ł y m ł o d z i e ż w g i m n a s t y c e i s t r z e l a n i u, n i e b ę d ą o d b y w a ć o s t a t n i e g o ć w i c z e n i a.

Wedle dotychczasowej ustawy co do ćwiczeń obowiązywały odmienne postanowienia w Austryi i na Węgrzech. Dawna ustawa przepisuje po 3 letniej służbie prezencyjnej 3 ćwiczenia w rezerwie, trwające razem 84 dni; po dwuletniej służbie (obrona krajowa) 4 ćwiczenia trwające 112 dni; dla rezerwy zapasowej 3 ćwiczenia, trwające 84 dni. Nowa ustawa dla obu połów państwa wyznacza ćwiczenia w następujący sposób: dla rezerwistów po dwuletniej służbie co najwięcej 4 ćwiczenia trwające razem 14 tyg. (98 dni); dla rezerwistów po 3 letniej służbie 3 ćwiczenia trwające 11 tygodni (77 dni); dla rezerwistów zapasowych 3 ćwiczenia po 4 tygodnie = 84 dni.

Ważnemi w nowej ustawie są postanowienia, rozszerzające ulgi dla obowiązanych do służby wojskowej. Ulgi te mają przyjść do skutku na podstawie podwyższonego kontyngentu rekrutów. Obecnie liczne podania o ulgi muszą być odrzucane, gdyż kontyngent rekrutów jest za mały, ażeby pozwalał na wcześniejsze urlopowanie żołnierzy, lub przyznawanie im innych ulg. Wedle nowej ustawy pośród pewnych warunków może od czynnej służby zostać uwolniony także drugi, zdolny do służby syn rodziców, nie mogących pracować na siebie. Dalej o s o b y, k s z t a ł c ą c e s i ę z a w o d o w o, c z y t o w s z t u c e, c z y w h a n d l u i p r z e m y ś l e, mogą uzyskać pozwolenie na rozpoczęcie służby nie w 21 roku życia, ale p o u k o ń c z e n i u 2 4 r o k u ż y c i a, ażeby nie przerywać nauki.

Podwyższenie kontyngentu rekrutów zostało spowodowane z jednej strony przez skrócenie czasu służby prezencyjnej, z drugiej strony przez zamierzone regulacye statusów i tworzenie nowych formacyj. Obecnie kontyngent rekrutów dla armii wynosi 103.100, dla austryackiej obrony krajowej 17.970, dla węgierskiej (honwedów) 12.500. Na przyszłość kontyngent rekrutów dla armii będzie wynosić 159.000 ludzi, stan pokojowy armii podwyższy się z 290.000 na 350.000, stan wojenny z 900.000 na 1 i pół miliona.

Jak widzimy, ludność otrzyma na mocy nowej ustawy wojskowej pewne ulgi, jak 2-letnią służbę w pewnych gatunkach broni, ale nawzajem zgodzić się musi na znaczne podwyższenie kontyngentu rekrutów i na bojowe zrównanie obrony krajowej z armią. To są ofiary na rzecz państwa tak znaczne, że ludność, jak już w ciągu niniejszego artykułu wspomnieliśmy, ma prawo domagać się, ażeby rząd pomyślał wreszcie o koniecznościach ludowych. Należy uwzględnić, że spaść ma na ludność jeszcze szereg dotkliwych podatków.

Sprawa bezdańska.

Jak wiadomo z depesz, rozprawę w sprawie bezdańskiej przeciwko Czesławowi S w i r s k i e m u i Czesławowi Z a k r z e w s k i e m u odłożono do dn. 9 b. m. z powodu niedostawienia na czas przez władze policyjne dwóch ważnych świadków oskarżenia, Fijałkowskiego i Aładina. Wczoraj dopiero listownie otrzymaliśmy z Wilna szczegóły, które rzucają nowe światło na sprawę i potęgują jeszcze grozę mającego się tam dokonać bezprawia. I dlatego podnosimy jeszcze raz głos, aby ze strony urzędowej uczyniono wszystko, co dokonaniu tego bezprawia zapobiedz może.

Przedewszystkiem tedy dla charakterystyki sprawy ważnem jest wiedzieć, jakim sposobem „śledztwo“ (o, ironio!) wydobyło od jednego z głównych świadków, Fijałkowskiego, zeznania, obciążające oskarżonych. Na Fijałkowskim, za „przyznanie się do winy“, ułaskawionym po wyroku śmierci (odsiaduje on obecnie dożywotnią katorgę w Radomskiem więzieniu) w y m u s z o n o j e d ł u g o t r w a ł e m i w y m y ś l n e m i t o r t u r a m i; a gdy już się przyznał sam, dalszemi torturami wymuszano na nim nazwiska rzekomych wspólników, bo sądowi wojennemu jednej głowy było za mało. Więc bijąc go okrutnie, wymieniano przed nim po kolei nazwiska aresztowanych w tym czasie na granicy ludzi i żądano potwierdzenia ich winy. Nareszcie wyczerpany męką, oszalały z nadludzkiego bólu, Fijałkowski potwierdził wymienione z przypadkowej kolei nazwiska S w i r s k i e g o i Z a k r z e w s k i e g o. I temu tylko zawdzięcza sąd wojenny wileński dostanie w swe ręce tych dwóch ludzi. Bo dalej wszystko poszło gładko. Powołani na dalszych świadków dla rozpoznania osobistości oskarżonych żandarmi, pełniący podczas napadu służbę, jak Pimenow i i., po krótkiem wahaniu „poznali“ w Swirskim i Zakrzewskim uczestników napadu bezdańskiego, poczem akt oskarżenia został ukończony.

Świrskiego, wobec stwierdzonej jego niepoczytalności, wobec wzmagającego się ciągle pomięszania zmysłów (dziś znajduje się on w tem stadyum obłędu, że nie poznaje nawet najbliższych, matki i siostry) postanowiono wreszcie oszczędzić, choć nie uwolnić go zupełnie. Za to z tem większą zaciętością zażądano śmierci Zakrzewskiego. Więc choć udowodnił on swoje „alibi“, choć główny świadek oskarżenia, oprócz Fijałkowskiego, Pimenow, sam zauważył, że Zakrzewski jest niższego wzrostu od tego, za którego oskarżenie go uważa, wyrok śmierci był na niego z góry wydany. Podczas rozprawy wszystkie przygotowania do egzekucyi już poczyniono, wezwano rotę wojska dla asysty — i dopiero w ostatniej chwili obronie, która się o tem dowiedziała, udało się przez telegraficzne odniesienie się do Petersburga, wyjednać wstrzymanie wykonania wyroku. Dzisiaj znowu i to już ostatecznie, krwawa ręka wojennego bezprawia sięga po głowę niewinnego człowieka.

Nie wątpimy, że pomimo rozwiązania Rady państwa, pomimo, że niema komu zwykłą drogą wnieść natychmiastowej interpelacyi, ministrowie austryaccy nie będą się uważać za zwolnionych od elementarnych obowiązków względem obywatela austryackiego, poddanego konstytucyjnego państwa. Władze austryackie mają prawo i obowiązek Zakrzewskiego, człowieka niewinnego, wyrwać z objęć sądu wojennego.

Krytyczna sytuacya w Maroku.

(Tel. „Nowej Reformy“.)

Wiedeń, 9 maja.

„N. Fr. Presse“ poświęca s p r a w o m m a r o k a ń s k i m wstępny artykuł i stwierdzając możliwość wyjazdu p o n o w n e j e k s p e d y c y i f r a n c u s k i e j d o M a r o k a, wskazuje na ogólne z powodu tego zaniepokojenie i zdenerwowanie w N i e m c z e c h. Niemcy powziąć mają poważną decyzyę z powodu postępowania rządu francuskiego, ale rozważyć muszą, że mieliby wiele do stracenia, a energiczny protest przeciw postępowaniu Francyi w Maroku r o z d z i e l i ł b y E u r o p ę n a d w a w r o g i e s o b i e o b o z y. A czy Niemcy mają tak nadzwyczajne interesa w Maroku, aby brać odpowiedzialność za wszelkie następstwa? Jest to kwestyą wątpliwą. Rosya stanęłaby może po stronie Niemiec, podobnie jak Austro-Węgry, ale po stronie Francyi stanęłaby Anglia, a także, mimo trójprzymierza — Włochy.

„N. Fr. Presse“ zapewnia następnie w formie doniesienia ze strony dobrze poinformowanej, że mimo tonu pełnego rozdrażnienia w prasie niemieckiej i francuskiej, niema obawy o komplikacye międzynarodowe. Niemcy zresztą zbyt wielkich tranzakcyj handlowych w Maroku nie robią, ma je tam nawet większe Austrya, zwłaszcza od czasu traktatu w Algeciras.

Berlin, 9 maja.

„Nord. Allg. Ztg.“ stwierdza, że informacye w prasie francuskiej o niebezpieczeństwie, grożącem Europejczykom w F e z i e, są nieprawdziwe.

Paryż, 9 maja.

„Temps“ donosi z Fezu: S y t u a c y a j e s t r o z p a c z l i w a. Miasto opierać się może tylko jeszcze kilka dni. B r a k a m u n i c y i i p i e n i ę d z y. Sułtan otrzymał z Paryża zaliczkę 150.000 franków na żołd.

Nowy pretendent, Mulej El Fin wydał proklamacyę, wzywającą d o ś w i ę t e j w o j n y. Także w obozie powstańców brak, jak słychać, amunicyi.

Paryż, 9 maja

„Liberté“ donosi, że między Berlinem a Petersburgiem toczą się rokowania o s t a n o w i s k o R o s y i w kwestyi marokańskiej. Rosya pochwala dotąd postępowanie Francyi. Gabinet angielski z g a d z a s i ę na postępowanie rządu francuskiego.

Berlin, 9 maja.

„Voss. Ztg.“ donosi, że w o j s k a h i s z p a ń s k i e o b s a d z i ł y w z g ó r z a, p r o w a d z ą c e d o T e t u a n — bez walki.

Z ruchu wyborczego.

Kraków, 9 maja.

Okręg wyborczy „W e s o ł a“ w Krakowie zmniejszony został o 64 wyborców. Na murach miasta pojawiło się ogłoszenie, podpisane przez prezydenta dra Lea, że do okręgu „Wesoła“ mylnie wpisano ulicę Ogrodową Nr 2 do 8 (parzyste) i ulicą Warszawską Nr 11 do 23 (Kleparz.). Domy objęte temi numerami mieszczą 64 wyborców. Namiestnictwo, reskryptem z dnia 4 maja, zarządziło przydzielenie tych wyborców do okręgu „Kleparz“, a odjęcie ich okręgowi „Wesoła“.

Równocześnie wyznacza się na mocy powyższego reskryptu prezydyum namiestnictwa nowy 14-dniowy okres do wnoszenia reklamacyj przeciw listom wyborczym dla okręgów wyborczych nr 10 i nr 11 na czas od 7 do 21 maja b. r. włącznie.

Komunikują nam: Zgromadzenie państwowych oficyantów i pomoc. kancelaryjnych w Krakowie, które się odbyło przed kilku dniami w lokalu „Czytelni kolejowej“ wybrało, po przeprowadzeniu obszernej dyskusyi, komitet wyborczy, którego zadaniem będzie przygotowanie przedwstępnych kroków wobec nadchodzących wyborów do Rady państwa w kierunku popierania takich kandydatów, którzy wobec żądań tej kategoryi funkcyonaryuszów państwowych żajmą stanowcze i przychylne stanowisko. Przewodniczącym komitetu, złożonego z kilkudziesięciu członków, wybrano p. Karola Podgórczyka, jego zastępcą p. Jana Soję, sekretarzem p. Edmunda Karasia, skarbnikiem p. Oskarza Doeninga, oficyantów sądu krajowego w Krakowie. Komitet urzędować będzie codziennie w lokalu przy ul. Zwierzynieckiej 22 I. p, wszelkie zaś pisma, do niego wystosowane, wysyłać należy pod adresem p. Karola Podgórczyka, oficyanta sądu krajowego w Krakowie.

O posła-nauczyciela.

Nauczycielski komitet wyborczy w Krakowie ogłosił odezwę do nauczycieli i nauczycielek z wezwaniem o poczynienie starań, celem wyboru nauczycieli do Rady państwa. Odezwa wzywa do tworzenia k o m i t e t ó w n a u c z y c i e l s k i c h i nawołuje do popierania tylko k a n d y d a t ó w s z c z e r z e d e m o k r a t y c z n y c h, postępowych, znanych ze swej przychylności dla spraw szkolnictwa ludowego i nauczycielstwa. Ściślejszy komitet nauczycielski stanowią: Stanisław Nowak przewodniczący, Depowski Józef i J. Gincel jako zast. przewodniczącego, J. Br. Szado i Ant. Kłosiński sekretarze, dr H. Kanarek, Józef Robak, Karol Balicki i Adolf Lilienthal. — Wszelkie korespondencye należy nadsyłać pod adresem: Stanisław Nowak, Kraków, Powiśle 4.

Kandydatura p. Zarańskiego.

Ze L w o w a donoszą pod datą 8 b. m.:

Dziś odbyło się pod przewodnictwem posła Jahla posiedzenie komisyi wykonawczej kraj. komitetu wyborczego Polskiego Str. Demokratycznego. Na posiedzeniu tem przyjęto do wiadomości rezygnacyę prezydenta Izby handlowej p. D a t t n e r a z kandydatury w okręgu wyborczym nr 35 (Jaworzno, Chrzanów, Krzeszowice, Liszki) i zatwierdzono kandydaturę p. Jana Z a r a ń s k i e g o. Równocześnie uchwalono wyrazić p. Dattnerowi najgoretsze podziękowanie za jego postanowienie, ułatwiające stronnictwu akcyę wyborczą w wyżej wymienionym okręgu, oraz postanowiono prosić go o poparcie kandydatury p. Zarańskiego.

Następnie omówiono sytuacyę w innych okręgach wyborczych i udzielono delegatom stronnictwa do Rady narodowej szczegółowych wskazówek co do ich zachowania się na dzisiejszem posiedzeniu Rady narodowej.

O mandat podgórski.

Komitet ścisły przedwyborczy Towarzystwa obywatelskiego w Podgórzu, uzupełniony przez Michała Dobrowolskiego, prezesa towarzystwa Józefa Przybylskiego, sekretarza i Ludwika Szklarskiego, zaprasza do zgłaszania kandydatur na posła do Rady państwa do dnia 16 maja b. r. na ręce Dobrowolskiego w Podgórzu „Góra Lasota“ l. 3.

Demagogia wszechpolska.

Do ostatniego numeru „Ojczyzny“, wszechpolskiego tygodnika wydawanego dla włościan, dołączono broszurę p. t. „Kogo wybierać“, która jest prawdziwym katechizmem przedwyborczej, niskiej demagogii, obliczonej na rozbudzenie apetytów mas wyborczych, obiecującej im złote góry z kopalni wszechpolskiej, a opartej na szerzeniu nienawiści rasowej i wyznaniowej. Z broszurki tej, która jest cennym dokumentem politycznym, warto zacytować niektóre ustępy, które rzucą pewne światło na s t o s u n e k W s z e c h p o l a k ó w d o ż y d ó w. I tak na str. 14 czytamy: „Wszechpolacy chcą chleb, który dziś jedzą Niemcy, żydzi, Czesi, oddać naszym rodakom“. „Do rządów w Wiedniu chcą dojść przeciwnicy kanałów, uczciwej narodowej i ludowej polityki, a za to są oni zwolennikami żydów i Niemców“. (str. 10).

A więc na wsi „huzia na żydów“, co naturalnie nie przeszkadza kandydatom wszechpolskim w mieście kokietować wyborców żydowskich!

Informacye i pogłoski.

P. Stefan M o y s a prosi nas o zaznaczenie, że w obecnej akcyi wyborczej n i e u b i e g a s i ę o m a n d a t p o s e l s k i (w miastach Kałusz-Śniatyn). Również p. Wład. M a z u r, nauczyciel w Nowym Sączu, nadsyła nam pismo, że nieprawdziwe są informacye, jakoby kandydował na zastępcę posła (w okręgu nr. 48 Nowy Sącz-Grybów)

P. Zygmunt L i e b e n h e i m e r, dyrektor tartatu w Jaślanach, ubiega się o mandat z okręgu nr. 44.

„Głos Narodu“ doniosł onegdaj, że w okręgu bialskim (nr. 36) stawia swą kandydaturę bar. K. L a r i s c h. Piszą nam z Kęt, że p. Larisch kandydować nie może, bo nie ma jeszcze 30 lat.

Kandydatura p. Abrahamowicza.

Czytamy w „Gazecie Narodowej“. Na okręg nr. 64. Lwów (okręg podmiejski) postawioną ostatecznie zostanie, jak się dowiadujemy, kandydatura p. Dawida A b r a h a m o w i c z a.

Jak wiadomo, kandydują tam ze strony ludowców redaktorzy pp. Jan D ą b s k i i Władysław W ą s o w i c z. Narodowi demokraci uchwalili postawić tam kandydaturę b. posła p. Antoniego M a ś l a n k i. Ze strony ukraińców kandyduje ks. Fołys.

Z okręgów wschodnich.

W okręgu nr. 55 (Dolina-Nadwórna) zgłosiło się tylu kandydatów ruskich, że możliwe jest rozbicie głosów i mniejszość polska mogłaby uzyskać mandat. Dotąd nie wyłoniła się jednak stanowcza polska kandydatura. Mówią, że stanie jako kandydat dr Zdzisław S m o l e ń s k i adjunkt sądowy, a jako zastępca Zdzisław K a m i ń s k i.

Na okręg 69 T r e m b o w l a - C z o r t k ó w, jak wiadomo komitet trebowelski postawił kandydaturę Jerzego hr. B a w o r o w s k i e g o. Natomiast donoszą z Czortkowa, że tamtejszy komitet uchwalił popierać kandydaturę p. L. H o r o d y s k i e g o. — Rzecz przedłożoną zostanie więc do rozstrzygnięcia Radzie narodowej.

Kandydatury ukraińskie.

„Narodny komitet“ zatwierdził następujące dalsze kandydatury: na okręg 57 (Medenice-Stryj-Skole-Żydaczów itd.) Lwa L e w i c k i e g o, radcy sądowego w Skolem, na posła mniejszości, a ks. Ostapa N i ż a n k o w s k i e g o, dyrektora rus. „Związku gospodarczo-mleczarskiego“, w Stryju na zastępcę, a na okręg 54 (Baligród-Lutowiska-Stary Sambor itd.) dra Omelana L e w i c k i e g o, adwokata w Turce i Michała B i l i ń s k i e g o, włościanina, na zastępców.

(Korespondencya „N. Reformy“).

Gorlice, 7 maja.

Tutejszy miejski komitet wyborczy zawiadamia, że zgłoszenia kandydatów na posła z okręgu nr 24 (Gorlice, Jasło, i t. d.) należy zgłaszać do dnia 15 maja na ręce burmistrza p. Feliksa Tarczyńskiego, przewodniczącego komitetu.

Nisko 7 maja.

Odbyło się tu zgromadzenie przedwyborcze, na którem utworzono komitet wyborczy złożony z 56 osób. Do prezydyum weszli jako przewodniczący ks. Fiema jako zastępca przewodn. dr Dziurzyński, sekretarz p. Magenheimer. Kandydaci, mający zamiar ubiegać się o mandat do Rady państwa z okręgu miejskiego nr 23, zechcą się zgłosić najpóźniej do 15 maja na ręce ks. Fiemy proboszcza w Nisku.

Biała, 8 maja.

W sali Rady powiatowej odbyło się dzisiaj wielkie zebranie pod przewodnictwem dr Mycińskiego, notaryusza z Białej, w sprawie mających się dokonać wyborów dwóch posłów do parlamentu z wiejskiego okręgu Nr. 36 Przystąpiono do do wyboru

komitetów lokalnych, a mianowicie dla powiatu bialskiego wybrano 22 osób, dla oświęcimskiego 12, dla andrychowskiego 10 i dla kęckiego 11 osób. Zaraz z początku przyszło do niemiłej kontrowarsyi między przewodniczącym a kandydatem p. Weydą, któremu przewodniczący wprost oświadczył, że jego kandydatura nie ma żadnych widoków powodzenia, a wśród znacznego ogółu wyborców jest niesympatyczną. Wśród ożywionej dyskusyi, postawiono jako dyrektywę dla komitetu, aby przedewszystkiem zwalczał kandydatury pozamiejscowe, gdyż okręg wyborczy Nr. 36 posiada wiele wybitnych osobistości, które znają znakomicie stosunki w powiecie i potrafią godnie zastąpić wszystkie interesy wyborców. Następnie ze względu, że okręg wyborczy Nr. 36 wybiera 2 posłów, poddano szerokiej dyskusyi moment, aby komitet starał się przeprowadzić na wybór posła z okręgu południowego kandydata ze stanu włościańskiego, a z okręgu północnego reprezentanta dla spraw przemysłowych. Dla komitetu nie istnieje w tej chwili żadna kandydatura — termin zgłoszeń najdalej do 14 maja na ręce p. dr Mycińskiego z Białej, poczem nastąpi ustalenie kandydatur.

Kolbuszowa, 8 maja.

Rada miejska w Kolbuszowej na posiedzeniu w dniu 6 b. m. odbytem dokonała wyboru komitetu przedwyborczego, który wybrał komitet ściślejszy. Przewodniczącym został ks. Karkiewicz. Uchwalono wezwać kandydatów, którzy zamierzają ubiegać się o mandat z okręgu wyborczego Nr. 23, aby kandydatury swe zgłosili do końca maja na ręce przewodniczącego. Komitet postawił za warunek, że tylko ci kandydaci mogą się zgłaszać, którzy z góry zobowiążą się w razie wyboru wstąpić do Koła Polskiego.

Husiatyn 8 maja.

Dnia dzisiejszego, z upoważnienia zgromadzenia wyborców odbytego 25 kwietnia, komitet wyborczy obszerniejszy powiatu husiatyńskiego zastanawiał się w wielkim zebrany komplecie nad kandydaturami zgłoszonemi. Po obszernej dyskusyi przewodniczący komitetu poseł sejmowy Kazimierz Horodyski zarządził głosowanie przez powstanie. Jednomyślnie uchwalono kandydaturę Adama hr. Gołuchowskiego, gdyż na 93 obecnych delegatów wszystkich gmin powiatu, przy kontrpróbie 7 tylko głosów padło za byłym posłem p. Bieniowskim.

Z Rady Narodowej.

(Telefonem).

Lwów, 9 maja.

Rada Narodowa odbyła wczoraj po południu siedmiogodzinne pełne posiedzenie pod przewodnictwem prezesa p. Tadeusza Cieńskiego. O przebiegu posiedzenia tego rozesłała Rada Narodowa następujący komunikat:

W posiedzeniu wzięli udział wiceprezesi Rady dr Tadeusz Rutowski, dr Franciszek Stefczyk, Stanisław Niezabitowski i dr Ernest Adam, sekretarz Rady p. Albin Rayski i członkowie Rady: Michał Chyliński, dr Alfred Halban, Stanisław Jędrzejowicz, Stanisław hr. Stadnicki, Artur Zaręba Cielecki, Kazimierz Laskowski, Stefan hr. Moysa Rossochacki, Jan Vivien, dr Aleksander Vogel, dr Maksymilian Thullie, Tadeusz Wrześniowski, dr Ernest Bandrowski, Jan Kleski, dr Henryk Koliszer, dr Ferdynand Maiss, dr Stanisław Grabski, dr Jan Gwalbert Pawlikowski, dr Jan Rozwadowski, dr Aleksander hr. Skarbek, Jakób Bojko, Jan Stapiński, Jan Wasung i Witos, czyli wszyscy członkowie Rady z wyjątkiem ks. Stojałowskiego.

Reforma statutu Koła polskiego.

Po zdaniu sprawy przez prezesa Cieńskiego z działalności prezydyum i komisyi wykonawczej, wywiązała się obszerna dyskusya nad rezolucyą, którą postawił p. Tadeusz Cieński w kwestyi, potrzeby zmiany statutu wiedeńskiego Koła polskiego w kierunku wzmocnienia spoistości Koła, wpływu u rządu i znaczenia wśród stronnictw w parlamencie. Rezolucyę ową uchwalono i polecono prezydyum Rady narodowej, aby w wydać się mającej odezwie do wyborców, podniesiono z naciskiem konieczność bezwzględnej solidarności wiedeńskiego Koła polskiego i dostosowania jego wewnętrznej organizacyi do tego postulatu.

Kandydatury Żydów-Polaków.

Niemniej ożywioną dyskusyę wywołała sprawa mandatów poselskich Żydów-Polaków. Uchwalono, iż należy dążyć do zapewnienia Żydom-Polakom 7 mandatów ponad dwa zapewnione już ordynacyą wyborczą żydowskim kandydatom we Lwowie i Krakowie. Razem więc byłoby 9 mandatów żydowskich. Powinni atoli Żydzi-Polacy w zamian popierać kandydatury polskie w innych okręgach postawione.

W jakich okręgach kandydaci Żydzi-Polacy mają być poparci, nie oznaczono z góry, bo rzecz ta jest zależną w pierwszej linii od komitetów lokalnych.

Zatwierdzenie kandydatur.

Dalej toczyła się dyskusya nad zatwierdzeniem poszczególnych kandydatur, co do których komitety lokalne przedłożyły już wnioski. Zatwierdzone zostały następujące kandydatury:

Na okręg miejski l. 29 (Brzeżany-Rohatyn) jednogłośnie, postawioną przez komitet kandydaturę ministra dla Galicyi Wacława Zaleskiego.

Na okręg miejski l. 31 (Brody-Radziechów) jednogłośnie postawioną przez komitet kandydaturę Henryka Koliszera.

Na okręg miejski l. 60 (Buczacz-Podhajce) jednogłośnie postawił komitet kandydaturę p. Władysława Serwatowskiego, właściciela dóbr, na okręg wiejski l. 56 (Kołomyja-Peczeniżyn-Kosów i t. d.) kandydaturę p. Alojzego Swobody, radcy leśnictwa i na okręg wiejski l. 63 (Złoczów-Przemyślany) kandydaturę radcy sądowego Władysława Dębskiego.

Kronika.

Kraków, 9 maja.

Pochód wiosny. Wczorajszy popołudniowy deszcz z towarzyszeniem lekkich grzmotów i bladych kilku błyskawic spłukał miasto i ożywił roślinność. Dzisiaj powitał nas prawdziwie wiosenny poranek. — Drzewa i krzewy rozweselają oko jasną zielenią; stada wróbli z kłótliwym hałasem to spadają na chodniki plant, to znikają w gąszczu najbliższych krzewów, słońce napawa otuchą i budzi pragnienia nieokreślone. Na Rynku Głównym i na placu Szczepańskim kwiaty w koszach czekają na kupującą publiczność, która zwłaszcza, po cenach stosunkowo drogich, kupuje bez. Ile krzewów bzowych pada codziennie ofiarą, ażeby w mieszkaniach krakowskich siać miłą woń, trudno zliczyć, ale podobno bez tem silniej kwitnie na drugi rok, im bardziej go „obtargano" poprzedniego roku. Dziwna roślina, przypominająca ludzi, płacących przykładnie podatki. Wiosna święci swój pochód tryumfalny. Nie stać nas na dyonizyjskie zachwyty — niechże więc wiosna przynajmniej utrzyma nasze humory na znośnym poziomie.

Wystawę niezależnych, urządzoną staraniem „Powszechnego związku artystów-malarzy i rzeźbiarzy" w budynku popanoramowym przy placu św. Ducha, zwiedziło w oba dni świąt kilkaset osób. Wystawa cieszy się więc skonstatować to należy, znacznem powodzeniem.

Katalogi nieilustrowane są już prawie na wyczerpaniu, przygotowuje się drugi nakład, ponadto jest w druku i za parę dni ukaże się w handlu katalog ilustrowany, wydany na kredowym papierze. Wielki nacisk komitet kładzie na stronę artystyczną katalogu. Wykonania prac drukarskich dla wystawy „niezależnych" podjęła się znana ze smaku i gustu artystycznego drukarnia uniwersytecka. Wystawa otwarta od godziny 9 z rana do 6 wieczór. Tak wielki przebieg czasu jest udogodnieniem dla zwiedzających.

Przedstawienie operowe. Jak już konosiliśmy w poniedziałek 22 bm. w teatrze miejskim szkoła operowa prof. Marso wystawia operę Veodi'ego »Rigoletto". Tytułową rolę śpiewać będzie barytonista p. Stan. Zakrzewski, który już niejednokrotnie w partyi tej zbierał zasłużone oklaski na scenach niemieckich. Rolę księcia odtworzy p. Tadeusz Dura tenor bohaterski śpiewający obecnie z powodzeniem we Frankfurcie. W partyi Gildy wystąpi wysoko utalentowsna sopranistka p. Paula Sziesinger, Magdalenę, zaś Sparafucila i Monterone śpiewać będą znani z występów pp. Siemińska, Mazanek i Kapatka.

Sokoli z Królestwa w Bronowicach. Wczoraj po południu przybyła do Bronowic drużyna Sokola z Zagłębia Dąbrowskiego, z muzyką, odprowadzana przez delegacyę Sokołów krakowskich. Dzierżawca gospody „Pod Kościuszką", która zajęła dziś miejsce dawnej propinacyi p. Jan Konarski z Bronowic, urządził gościnnie cały dom, odstępując Królewiakom i swoje prywatne mieszkanie. Miejscowa straż ogniowa przyszła z chorągwią zameldować się naczelnikowi z Sosnowca. Tłum włościan otoczył przybyłych, a wójt p. Młodzianowski powitał Królewiaków serdeczną, pełną zapału przemową, która słuchaczom z za kordonu łzy wycisnęła, a za którą go gorąco ściskali. Przemówił też p. Wł. Tetmajer, a zakończył dłuższą, pełną myśli mową jeden z Sokołów sosnowieckich, którego nazwiska, z łatwo zrozumiałych względów nie podajemy.

Uroczystość prawdziwie podniosłą zakończyły tańce z miejscowemi urodziwemi dziewczętami, poczem Sokoli w ordynku, poprzedzani plutonem straży pod komendą p. Pstrusia, oraz małym Stasiem Tetmajerem, jako konnym przewodnikiem, pomaszerowali do Mydlnik, skąd żegnani przez włościan ruszyli w dalszą drogę.

Teatr w Parku krakowskim pod dyrekcyą Edmunda Rygiera rozpocznie przedstawienia we wtorek 16 b. m. Prawie cały budynek teatralny został zewnątrz i wewnątrz gruntownie odnowiony. Dobudowano garderoby dla publiczności i dla artystów, jak to było w latach poprzednich. Nowo zaprowadzono oświetlenie elektryczne, bardzo jasne i efektowne, urządzono w sali na scenie. Wszystkie schody zbudowano nowe, wyjścia rozszerzono, słowem dyrekcya nie szczędziła kosztów i starań, ażeby udogodnić i upiększyć ten letni przybytek sztuki.

Równorzędnie z rekonstrukcyą budynku, dyrekcya zorganizowała liczny i doborowy zespół aktorów. Oprócz dawniejszych zaangażowano kilka nowych sił aktorskich we Lwowie, gdzie — jak wiadomo — teatr ludowy krakowski zdobył sobie pochlebne uznanie lwowskiej prasy i publiczności ze wszystkich sfer.

Przez sezon letni w Parku grywane będą przeważnie utwory swojskie z muzyką i śpiewami, jak n. p. „Żaki krakowskie", pyszny wodewil Wł. Anczyca, z piękną muzyką K. Hofmana; „Farbowany lis" opera buffo w 4 aktach, który napisał i muzykę na motywach swojskich osnuł jeden z utalentowanych naszych kompozytorów. Dalej wystawi scena w Parku „Naszych górali", satyryczny wodewil autora „Królowej przedmieścia" K. Krumłowskiego. Wreszcie p. Stefan Turski, autor rozgłośnych „Zuchów" napisał nową sztukę p. t. „Synowa ze suteryn", bodaj czy nie lepszą, niż pierwszy jego utwór,

Dyrekcya teatru postanowiła rugować ze sceny polskiej lichą tandetę obcą, tak w zakresie niesmacznych fars, jakoteż marnych operetek, deprawujących smak publiczności, a stale utrzymywać i forsować swojskie sztuki, dawniejszych i młodszych autorów, często niesłusznie ignorowanych przez nasze teatry, skwapliwie wystawiające fabrykaty niemieckie i francuskie ze szkodą rodzimego piśmiennictwa.

Z klubu angielskiego (Grand Hotel). We wtorek 9. maja odbędzie się pogadanka na temat „Letters of an American Merchant to his Son". Początek o 8 i pół.

Zabawa ogrodowa i § 19. Zamieściliśmy cnegdaj otrzymanyy komunikat że w Kocmyrzowie odbędzie się zabawa ogrodowa. Dzisiaj otrzymujemy od członków straży skarbowej pismo, żądające na podstawie § 19 zaznaczenia, że doniesienie o zabawie ogrodowej nie jest zgodne z prawdą. Żądaniu temu chętnie zadość czynimy.

Włamanie. W nocy z soboty na niedzielę włamał się nieznany sprawca do mieszkania Wojciecha Wanielisty przy ulicy Podgórskiej pod l. 27. Skutkiem szelestu obudziła się żona Wamelisty i krzykiem spłoszyła złodzieja, który już podczas ucieczki porwał płaszcz i parę bucików.

Zemsta fiakierskiej szkapy. Oryginalnie zemściła się wczoraj szkapa dorożkarza, Pawła Czaka, za wieloletnie smaganie jej grzbietu nielitościwym biczem. Padłszy bowiem z wycieńczenia na bruk uliczny, poczęła w ostatnich podrygach rzucać się na wszystkie strony, przyczem, oddając ostatnie tchnienie, ukąsiła swego długoletniego „kata" dotkliwie w rękę. Czak zgłosił się na pogotowie ratunkowe, gdzie zaopatrzono mu ranę.

Aresztowanie złodzieja kieszonkowego. Wczoraj aresztowano podczas nabożeństwa w kościele na Skałce 17-letniego Józefa Domaradzkiego, znanego jako złodzieja kieszonkowego, który podczas kazania sięgnął do kieszeni nieznanego bliżej wieśniaka i skradł mu kilka rubli. Małoletniego złodzieja odstawiono do aresztów policyjnych.

Posiedzenie podgórskiej Rady miejskiej odbędzie się we czwartek 11 b. m.

Z kraju.

Trzebinia, 8 maja. (Z Sokoła. — Obchód 3 maja). W dniu 30 kwietnia odbyło się walne zgromadzenie Sokoła. Walne zgromadzenie, zapowiedziane poprzednio na 3 kwietnia, nie odbyło się z powodu braku kompletu. W drugim terminie zjawiło się zaledwie 12 druhów. Tak wielkiej ilości nieobecnych członków nie można niczem usprawiedliwić. Ze sprawozdania wynika, że w ciągu roku urzadzono zaledwie kiermasz, ani jednego zaś obchodu narodowego. Akcya opierała się na zbieraniu wkładek i płaceniu czynszu wynajętej sokolni, która zresztą była zawsze zamknięta. W ostatnich dopiero czasach zaczęły odbywać się ćwiczenia gimnastyczne. Walne zgromadzenie uchwaliło przystąpić w b. r. do budowy własnego gmachu i w tym celu polecono wydziałowi zwrócić się do Rady gminnej o poręką 30.000 kor., gdyż tylko pod tym warunkiem obiecało Towarzystwo zaliczkowe w Chrzanowie użyczyć pożyczki. Jesteśmy przekonani, że Rada gminna chętnie poprze projekt Sokoła, a we własnym gmachu może rozpocznie się lepsze życie sokole. Przy wyborze weszli do wydziału, druhowie Koterbski, Bębenek i Kożusznik; jako zastępcy Bernard, Kocot i Peszko.

Staraniem Ogniska nauczycielskiego Sokoła urządzono w dniu 7 b. m w sali Sokoła uroczysty wieczorek, poświęcony uczczeniu pamięci wiekopomnej Konstytucyi 3 Maja. Słowo wstępne wygłosił dr Ignacy Wróbel. Solo skrzypcowe, na które złożyły się utwory Wieniawskiego, Bacha i Beriota, wykonał z całą poprawnością miejscowy nauczyciel p. Władysław Koterbski, przy akompaniamencie p. Florentyny Kurkówny z Krakowa, której gra przyczyniła się do pięknego zespolenia całości. Również bardzo pięknie deklamował utwory J. Kasprowicza p. R. Borelowski z Krakowa. Obrazek sceniczny, „Matka żyje", odegrało miejscowe nauczycielstwo. Całość wywarła na słuchaczach bardzo korzystne wrażenie. Wszyscy amatorzy wywiązali się ze swych ról znakomicie, szczególniej zaś zwróciły uwagę panie: Camnerowa w roli matki, p. Wójcikówna w roli Zofii.

Z przykrością nadmienić należy, że na wzniosłą uroczystość przybyła zaledwie garstka publiczności. Czysty dochód wynosi zaledwie 15 koron. Z nalepek iluminacyjnych przesłano 20 kor. do zarządu T. S. L.

Tarnów, 8 maja. (Obchód 3 maja). Uroczystość wielkiej Rocznicy, przełożona z 3 na 7 bm. wypadła według programu. O godzinie 9 i pół z pod gmachu „Sokoła" wyruszył potężny i barwny pochód, w którym wzięły udział: młodzież szkół średnich z muzyką II. gimnazyum na czele, straż ochotnicza, „Sokoli" z prezesem Bujnowskim, liczne towarzystwa, cechy z chorągwiami i oddział straży miejskiej. Rochód przeszedł ulice: Seminarską, Wałową i Krakowską do kościoła XX. Misyonarzy, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo, podczas którego podniosłe kazanie wygłosił ks. superior Tyszkowski. Po nabożeństwie pochód udał się na pobliskie boisko Przybyłkiewicza, gdzie dr Tertil gorąco przemówił do zebranych tłumów. Orkiestra odegrała kilka utworów, a zebrani odśpiewali narodowe pieśni. Po uroczystości pochód w doskonałym ordynku powrócił do miasta, gdzie się rozwiązał.

Tarnowskie Koło T. S. L. urządziło pięć stolików (na kolei, w cukierni Delekty, na ulicy Wałowej, na ul. Zdrowej i w ogrodzie miejskich) przy których nasze ofiarne panie zebrały składki na dar 3-go maja. Nadto członkowie T. S. L. użyli po raz pierwszy puszek obnośnych, które okazały się bardzo praktycznemi. Zauważyliśmy, że publiczność bardzo hojnie rzucała swój grosz na cele T. S. L.

Rzeszów, 8 maja. (Rezygnacya burmistrza i członków magistratu), Prawdziwą niespodziankę zrobił nam dotychczasowy burmistrz, dr Stanisław Jabłoński, wnosząc rezygnacyę swoją z godności burmistrza. Za jego przykładem poszło też kilku członków magistratu, należących do t. zw. większości, która spostrzegłszy się w sytuacyi, dobrze zmiarkowała, że byt jej jest zagrożony. Ustąpili więc dr Piliński, dr Pelc, asesor Zangen i p. Marcinkiewicz. Urzędowanie objął wiceburmistrz dr Roman Krogulski.

Przyczyny rezygnacyi dra Jabłońskiego należy szukać w uchwale Rady chrześcijańskiej w sprawie nadania prezenty na tutejsze probostwo ks. Tokarskiemu, dotychczasowemu katechecie w szkole żeńskiej im. św. Scholastyki, za którym oświadczyła się większość Rady chrześcijańskiej (dwunastu radnych przeciw ośmiu) wbrew życzeniu burmistrza, dr Jabłoński usiłował bowiem przeforsować na proboszcza ks. dra Chmielnikowskiego.

I jakkolwiek obydwaj kandydaci byli sympatyczni dla całej Rady — to jednak większość jej jedynie dla zamanifestowania niezadowolenia, jakie w mieście panuje od dłuższego czasu z postępowania burmistrza, oddała głosy na ks. Tokarskiego, a nie na kandydata, polecanego przez dra Jabłońskiego. Wynik głosowania był też votum nieufności dla burmistrza, który w ten sposób sprawę postawił i był zmuszony zrezygnować. Na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej, które ma się odbyć w bieżącym tygodniu, wejdzie ta sprawa na porządek dzienny i będzie ostatecznie załatwiona. Ogólnie spodziewają się, że dr Jabłoński, któremu z wielu stron dano już do zrozumienia, że powinien pójść na uchwaloną mu niedawno emeryturę — rezygnacyi nie cofnie. Burmistrzem w jego miejsce zostanie wybrany prawdopodobnie adwokat dr Roman Krogulski.

Aresztowanie funkcyonaryuszów starostwa. Z Nowego Sącza donoszą do „Wieku Nowego" pod datą 7 b. m.: Krążące po mieście wieści o aresztowaniu spólników uwięzionego woźnego starostwa sprawdziły się. W piątek 5 b. m., bowiem zaraz po przesłuchaniu Maryana Fetera, oficyanta starostwa, sędzia śledczy ogłosił mu areszt śledczy i mimo zgłoszonego przez Fetera zażalenia do Izby radnej odprowadzono go do więzienia śledczego. Tak samo znów wczoraj 6 b. m. został drugi funkcyonaryusz starostwa, Władysław Wierzbicki, prowadzący registraturę starostwa, za wezwaniem dostawiony do sędziego śledczego i po przesłuchaniu zatrzymanym został w areszcie śledczym tutejszego sądu obwodowego, mimo odwołania do Izby radnej, która zatwierdziła areszt śledczy. Uwięzieni funkcyonaryusze starostwa oskarżeni są o różne oszukańcze manipulacye i wyłudzanie pieniędzy od ludzi.

Straszny wypadek przy pracy zdarzył się w kopalni kainitu w Kałuszu. Ofiarą jego padło dwóch robotników: Józef Stankiewicz i Mikołaj Wlazło. Obaj pracowali wraz 17-letnim Potoczkiem w szybie „Ja". Robotnicy założyli w czterech miejscach ładunki prochowe i zapalili je równocześnie; eksplodowały tylko trzy ładunki. Ktedy po chwili robotnicy zbliżyli się do podminowanego miejsca, aby się przekonać, dlaczego czwarty ładunek nie eksplodował, wypalił nagle ten ładunek, a eksplodujący proch i odłamki skały w okropny sposób skaleczyły obydwóch robotników, tak, że ciała ich wyglądały, jak bezkształtna masa skrwawionego mięsa. Twarze i czaszki były odarte ze skóry i opalone prochem, połamane żebra, na ciele liczne rany. Stankiewicz stracił oczy i trudno go będzie utrzymać przy życiu; Wlazło prawdopodobnie będzie żyć.

Prezesem Rady powiatowej w Bohorodczanach wybrany został lekarz dr Michał Ferensiewicz, a zastępcą ks. Aleksy Radeński.

Ze świata.

Skazanie redaktorów. Z Kijowa donoszą: Obu redaktorów odpowiedzialnych „Dziennika Kijowskiego" pp. Tomasza Michałowskiego i Antoniego Czerwińskiego za artykuł o represyach w zakresie oświaty polskiej w drodze administracyjnej skazano na dwa tygodnie aresztu.

Mianowania w dyplomacyi. „Wiener Zeitung" ogłosza: Radca legacyjny I kategoryi dr Adam hr. Tarnowski został zamianowany posłem w Sofii w miejsce br. Giskry, który mianowany został posłem na dworach holenderskim i luksemburskim.

Z międzynarodowego kongresu prasy. Jak donoszą z Rzymu, przyjęcie u włoskiego ministra spraw zagranicznych, markiza San Giuliano, na cześć uczestników XV. międzynarodowego kongresu prasy wypadło wspaniale. Goście, witani na progu pierwszej sali przez gospodarza domu, zapełnili trzy sale, bogato przybrane.

Na drugiem posiedzeniu kongresu referował szwajcarski delegat Wagnière sprawą „sądów ruchomych" i oświadczył się za tem, ażeby przy przestępstwach prasowych sąd przynależny był w tem miejscu, gdzie się pojawiło pismo inkryminowane, a nie w tych wszystkich miejscach, w których je rozszerzano. Uchwalono rezolucyę, wzywającą komitet dyrekcyi do poczynienia kroków, celem uzyskania międzynarodowego porozumienia w tej sprawie.

Po tem posiedzeniu odbyła się „garden-party" w Kwirynale w obecności włoskiej pary królewskiej. Król rozmawiał z licznymi dziennikarzami, a prezydenta kongresu Singera wypytywał o wyniki obrad.

Kongres został wczoraj zamknięty.

Z Rzymu telegrafują: Na wczorajszem posiedzeniu kongresu prasy obradowano nad wnioskiem Hueta z Paryża i dodatkowym wnioskiem Crispoldiego z Turynu o utworzenie specyalnych sądów honorowych dla sporów między dziennikarzami oraz dla zapobieżenia pojedynkom.

Kilku mowców oświadczyło się w duchu Ligi przeciwpojedynkowej, która funkcyonuje w wielu krajach, inni zaś mowcy byli zdania, że kwestya pojedynkowa nie należy wogóle przed forum międzynarodowego kongresu prasy, zwłaszcza na stanowisku tem stali przedstawiciele prasy niemieckiej.

Schweizer z Berlina postawił wniosek o przejście do porządku dziennego. Wniosek ten przyjęto.

Cantalupi referował następnie o utworzeniu Izb dziennikarskich, zaś Prager (Monachium) o instytucyach dobroczynnych dla dziennikarzy.

Sprawy te postawiono na porządku dziennym następnego kongresu.

Conrad przedstawił kongresowi zaproszenie miasta Monachium na następny kongres prasy.

Prezes Singer podziękował włoskiemu społeczeństwu oraz kolegom włoskim za przyjęcie gościnne, poczem kongres zamknięto.

Zabójstwo dwóch strażników. Z Włocławka donoszą:

W sobotę wieczorem w Dolnym Szpetalu pod Włocławkiem zabito 2 strażników. Szczegóły tego zabójstwa tak się przedstawiają: Około g. 7½ wieczór do zajazdu p. Kesslera przyjechał jakiś mężczyzna w średnim wieku. Przyjechał zwykłym gospodarskim wozem, zaprzężonym w 2 gniadosze; ubrany był w spancerek i czapkę cyklistkę; na wozie miał worek z owsem i szpadel. Człowiek ów zajechał przed traktyernię Wańczaka, konie wyprzągł i udał się do wnętrza traktyerni. Nieznajomy często wychodził. Znać było po nim jakieś zdenerwowanie, co zauważyli dwaj młodzi strażnicy, Fendzlau i Przetakiewicz, zamieszkali w Szpetalu Dolnym. Jeden z nich podszedł zatem do nieznajomego i zapytał go, skąd pochodzi. Nieznajomy wskazał wtedy wieś, przy dalszych jednak zapytaniach zaczął się plątać, wobec czego strażnik, który znał tę wieś, kazał nieznajomemu zaprządz konie i jechać dla sprawdzenia jego osobistości. Nieznajomy rozpoczął zaprzęganie, ale czynił to bardzo wolno. Gdy strażnicy nalegali, wtedy nieznajomy, wyjąwszy z worka, leżącego na wozie, rewolwer, dał kilka strzałów do jednego ze strażników, następnie do drugiego, kładąc ich trupem na miejscu i zbiegł w stronę Włocławka, strzelając w powietrze, a bryczkę, konia i paszport zostawił. Z paszportu tego widać, że pochodzi on z lubelskiego. Zawiadomiona o wypadku policya włocławska, wyruszyła na miejsce wraz z huzarami i kozakami. We wszystkich hotelach, domach zajezdnych i restauracyach, nawet pierwszorzędnych, policya wraz z wojskiem dokonywała rewizyi, które trwały do późnej nocy. Aresztowano kilkanaście osób.

Straszna burza na Górnym Śląsku. Z Wrocławia donoszą: W okręgach Grottau i Nissa na Górnym Śląsku szalała w sobotę straszna burza. Wskutek oberwania się chmury, potoki przemieniły się w ciągu kilku godzin w istne rzeki, które rozlały się szeroko, tak, że mnóstwo wsi stanęło pod wodą. Wojsko i straże pożarne musiały się zająć ratowaniem ludzi i bydła, burza bowiem zerwała się tak nagle, że włościanie nie zdołali spędzić bydła z pola. Tor kolejowy w miejscowości Ziegenhals został przez spływające z gór masy wody podmyty tak, że pociąg, zdążający do Ziegenhals, musiano zawrócić. W urzędzie pocztowym w Grottau, wskutek uderzeń piorunów, wszystkie konduktory zostały zniszczone. Wskutek tego ruch telegraficzny i telefoniczny musiano zupełnie wstrzymać.

Największe szkody poczyniła burza w miejscowości Friedland. Około godziny 4 nastała nagle grobowa ciemność, po chwili zaczęły bić pioruny jeden po drugim, a wreszcie zaczął padać grad, wielkości orzechów, niszcząc zupełnie zasiewy, ogrody i sady. Cała miejscowość przedstawia obecnie ponury widok okropnego zniszczenia.

„Wenecya w Wiedniu" znane miejscowym i obcym bywalcom przedsiębiorstwo rozrywkowe, została przebudowana i na nowo urządzona przez architekta Tominscheka, autora planów wystawy łowieckiej. Zapewniono tam wszechstronne rozrywki i wszelkie wygody dla gości. Pomnożono ubikacye, zabezpieczone od deszczu, a bez względu na pogodę zarówno w teatrach, jak w kawiarniach i restauracyach ruch będzie utrzymany. Od bramy głównej aż do bramy teatru wiedzie kryty chodnik, chroniący nawet od ulewnego deszczu. W ogrodzie jest „miasto liliputów", „koło radości", „pałac błaznów" i tym podobne zabawy dla ciekawych z dalekiej prowincyi. Zresztą miasto liliputów jest godne widzenia także z tego powodu, że stworzyli je architekt Urban i profesor Goltz, były dekorator wiedeńskich teatrów nadwornych.

Międzynarodowa wystawa hygieniczna. Piszą nam z Drezna: W starym parku Augusta Mocnego, na krańcu miasta Drezna, otwarta została w sobotę międzynarodowa wystawa hygieniczna, urządzona wzorowo i na ogromną skalę. Na przestrzeni około 325.000 metrów kwadratowych jest rozsianych około 70 budynków, zajmujących powierzchnię 95.000 metrów kwadratowych. Wystawa ma na celu nie tylko zawodowym hygienistom, urzędnikom administracyjnym, inżynierom, ekonomistom, nauczycielom okazać najnowsze zdobycze wiedzy na tem polu, ale także najszersze sfery zaznajomić z niemi dla celów propagandy. Wystawa obejmuje 12 działów, rozmaite grupy osobne i oddział sportowy. Pierwszy dział obejmuje „światło, powietrze i ziemię". W grupie „powietrza" mają być uwidocznione składniki normalnego powietrza, zmiany jego pod wpływem oddychania ludzi, zwierząt i roślin, tudzież pod wpływem ruchu przemysłowego. Analogicznie są urządzone inne grupy.

Dział mieszkaniowy z pewnością będzie mieć licznych gości zwiedzających, daje bowiem pogląd na budowę domów ze stanowiska hygieny, na wentylacyę, na rozmaite sposoby ogrzewania pomieszkań i t. d. Niemniej ważnym jest dział pod nazwą: „Pożywienie i środki żywności". Hygiena odzieży, tak mało znana szerokim sferom publiczności, uwzględniona jest w dziale: „Odzież i pielęgnowanie ciała". Dział pod nazwą: „Zawody i praca" odnosi się do socyalno-politycznej strony hygieny. Pomiędzy innemi zostały tutaj na wielką skalę uwzględnione urządzenia hygieniczne i socyalne dla robotników, jak sprawy ubezpieczenia i zaopatrzenia, zakłady lecznicze, schroniska fabryczne dla położnych i t. p. Do wielkiej dziedziny opieki nad chorymi należy dział pod nazwą: „Ratownictwo i pomoc dla chorych", tudzież dział „hygieny dzieci". Żywienie niemowląt, hygiena dziatwy szkolnej, wymagania hygieny co do szkół, sposób uczenia i rozwój cielesny dzieci, opieka nad dziećmi poza szkołą, — oto co daje ten dział. — Wreszcie w dziale historycznym widz może poznać rozwój hygieny. Grupa sportowa daje nie tylko wystawę sportów, ale będzie także urządzać zabawy i zawody sportowe.

Z polskich lekarzy obecny był na otwarciu wystawy prof. O. Bujwid z Krakowa.

Eksplozya w fabryce. Z Bolonii donoszą: W dziale acetylenowym bolońskiego Towarzystwa żeglugi powietrznej nastąpiła w sobotę popołudniu eksplozya acetylenu. Dwaj robotnicy odnieśli tak ciężkie rany, że zaraz po przeniesieniu ich do szpitala umarli. Przyczyna eksplozyi nieznana. Szkoda wyrządzona wybuchem, bardzo znaczna.

Rewolta w więzieniu. Z Paryża donoszą: W miejscowości Figueras na granicy francusko-hiszpańskiej wybuchła w sobotę rewolta w hiszpańskiem więzieniu. Korzystając z tego, że oddział żołnierzy, pełniący straż w więzieniu, udał się na ćwiczenie, około 1000 więźniów wywaliło drzwi i zaczęło uciekać. Wracający właśnie z ćwiczeń żołnierze, stawili zbiegom opór i część więźniów schwycili, przyczem nie obeszło się bez rozlewu krwi. Około 500 więźniów zdołało jednak zbiedz.

Odznaczenie Carnegia. „Berl. Tgbl." donosi z Now. Jorku: Prezydent Taft wręczył w sobotę znanemu milionerowi Carnegie'mu złoty medal, ufundowany staraniem wszystkich amerykańskich republik. Z tej okazyi ofiarował Carnegie 100.000 dolarów na cele adaptacyi białego pałacu w Waszyngtonie.

Operacya hiszpańskiego infanta. Z Madrytu donoszą: W tych dniach ma prof. Reyborn z Fryburga w Szwajcaryi dokonać operacyi krtani u trzyletniego następcy tronu hiszpańskiego, księcia Jaime, który jest głuchoniemy. Prof. Ryeborn badał infanta w Madrycie i ma nadzieję, że uda mu się przywrócić mu mowę.

Zmarli.

Stefan Polański, kasyer Kasy krajowej w Krakowie, umarł 8 b. m. Pogrzeb odbędzie się 10. b. m. we środę o godz. 4 po południu z ul. Pawiej l. 4.

Antoni Popławski b. współpracownik i redaktor „Wieku Nowego", w 47 roku życia, zmarł we Lwowie.

Ślub. W Dąbrowie na Śląsku odbył się ślub Dr. Jana Buzka z p. Jadwigą Dyboską.

Dar grunwaldzki. Dr Teodor Pawlicki 10 K.

Składki. Dla Tow. Szkoły ludowej złożył dr Teodor Pawlicki 8 K.

Z kalendarza. We wtorek 9 maja: Grzegorza z Nazyan; we środę 10 maja: Izydora roln. i Antonina; we czwartek 11 maja: Mamerta b. w. i Franc. Hier.

Wschód słońca dnia 9 maja: o godzinie 4 m. 05, zachód o godzinie 7 min. 07; długość dnia godzin 15 min. 02.

Z krakowskiego obserwatoryum. — Dnia 8 maja termometr doszedł od 10·6 do 19·7 C.; barometr wahał się.

Dnia 9 maja o godzinie 7 rano stan barometru 746·8 mm., termometru 13·8 C.; wiatr wschodnio-północno-wschodni.

Repertoar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

We wtorek: „Szczury".
We środę: „Złote runo".
We czwartek: „Szczury".
W piątek: „Nieznajomy tancerz".
W sobotę: „Pani Kasztelanowa" i „Okrężne".
W niedzielę po poł.: „Szklana góra"; wieczór: „Pani Kasztelanowa" i „Okrężne".
W poniedziałek: „Zaczarowane koło".

Teatr miejski im. Słowackiego.

„Szczury". Tragikomedya berlińska w 5 aktach Gerharda Hauptmanna.

Mimo całego szeregu porażek teatralnych, odniesionych w ostatnich latach, nazwisko autora „Dzwonu zatopionego" nie przestaje sugestyonować teatrów nie wyłącznie tylko niemieckich. Jestto objaw zupełnie naturalny, bo trudno pogodzić się z myślą, że genialny umysł, który stworzył „Hanusię" lub „Woźnicę Henschla" rozmienił już cały kapitał natchnienia na drobną monetę i żyje tylko echami chwały lat minionych. Teatr spodziewa się od Hauptmanna ciągle jeszcze błysku wielkiego objawienia.

Wystawione w sobotę w Krakowie „Szczury", należą do kategoryi tych utworów, w których podłożem jest naturalistyczna groza, właściwa talentowi Hauptmanna. Woń poezyi unosi się bardzo zdaleka ponad tą tragikomedyą, będącą spełnieniem jednego z dawna pożądanych przez Hauptmanna założeń teatralnych: napisania sztuki z życia mętów berlińskich. To właśnie pobyt mętów, gnieździących się w norach i ciekach wartkiej fali życia, gdzie zamieszkują szczury ludzkiego gatunku, zamknął Hauptmann w tytule najnowszej swej sztuki. Składają się na nią dwa odmienne skurcze życia. Bolesny dramat serca matki, pożądającej dziecka, jako kompensaty za utracone szczęście macierzyństwa, i gorzka satyra na kabotynizm pewnej kategoryi pracowników teatru. Jestto może obrachunek autora z tymi, którzy nie chcą przysięgać ślepo na słowa mistrza. Szereg humorystycznych scen, nie wiążących się zresztą w całość jednolitą, i bardzo luźnie tylko z główną akcyą związanych: oto sztafaż sztuki Hauptmanna o dwóch akcyach i dwóch odmiennych obliczach.

Treść „Szczurów" jest mało skomplikowana. Bohaterka sztuki jest żona murarza Johna, jedna z tych postaci teatru Hauptmanna, które wcielają pewną sumę tragizmu dla uzewnętrznienia niektórych rysów kobiecej psychy. Henryka Johnowa, utraciwszy własne dziecko, pożąda całym instynktem kobiecej duszy dziecka, któreby jej przypomniało jej własne stracone dziecko, a zarazem stworzyło cel życia. To pragnienie przybiera u żony murarza formę wprost chorobliwą, popycha ją na drogę podstępu, a wreszcie zbrodni. Gdy do domu jej przybywa młoda służąca (Polka) Paulina i z przypadkowym zbiegiem okoliczności rodzi dziecko na strychu, Johnowa odkupuje to dziecko, a męża swego zawiadamia, że został ojcem. Po pewnym czasie atoli w Paulinie budzi się instynkt macierzyński. Wraca ona do Johnowej i oświadcza chęć zobaczenia dziecka. To na pozór puste i niewinne żądanie wprowadza Johnową we wściekłość, zwłaszcza gdy Paulina zwraca otrzymane za dziecko pieniądze. Broniąc swego z takim trudem uzyskanego dziecka, a pragnąc się uwolnić od wizyt niewygodnej matki dziecka, Johnowa podmawia brata swego nicponia, aby odpędzał Paulinę od drzwi jej mieszkania. Ten pragnąc zlecenie siostry ściślej jeszcze wykonać, morduje pewnego wieczoru Paulinę w szynku. Następstwem tego jest policya, śledztwo, kryminał. Wszystkie nici dochodzeń koncentrują się w domu Johnów. Policya zabiera dziecko, a Johnowa, doprowadzona do rozpaczy, odbiera sobie życie.

Równolegle z tą akcyą, skoncentrowaną z niezwykłą siłą i dramatyczną wyrazistością wprowadza autor komedyę, w której bohaterem jest eks dyrektor prowincyonalny Hassenreutter, wycofany z kursu stary aktor, utrzymujący się z dawania lekcyj adeptom dramatycznej sztuki. Lekcye te odbywają się w rekwizytorni strychowej Hassenreuttera, nad którą czuwa w charakterze dozorczyni p. Johnowa.

Od czasu do czasu zjawiają się tam uczniowie p. Hassenreuthera i to daje autorowi sposobność wplecenia do akcyi kilku charakterystycznych epizodów, a nawet romansu pomiędzy jednym z uczniów a córką dyrektora.

Połączenie tych dwóch tak niezłącznych z sobą niczem wątków czyni akcyę „Szczurów" chaotyczną i nieskoncentrowaną.

Gdyby nie kapitalny rysunek całej galeryi figur, który dał aktorom możność salwowania sztuki doskonałą grą „Szczury" podzieliłyby los „Pipy" na krakowskiej scenie. Jeżeli tak się nie stało, jeżeli sztuka mimo to zdołała obudzić zainteresowanie szczegółami, z których wyglądają często lwi pazur Hauptmanna to zawdzięczać to należy wysiłkom naszych artystów, które były więcej niż chwalebne, bo przyniosły kilka doskonałych kreacyj, skutecznie podtrzymujących artystyczną stronę wieczoru.

Taką była na pierwszej linii p. Wysocka w roli Johnowej. Skoncentrowany wyraz bólu, rozpaczy, a wreszcie szału oddała artystka z ogromnym nakładem pracy i intuicyi twórczej, utrzymując rolę od początku do końca na jednolitej linii kompozycyjnej.

I innym współgrającym zapisać trzeba słowa rzetelnej pochwały. Przedewszystkiem p. Jarszewskiej za dużą wiedzę prostoty, szczerości i naturalności w roli Pauliny, następnie paniom Kopczewskiej i Janiczkowej za dobre ujęcie typu roli i żadne linie rysunku.

W galeryi ról męskich siłą charakterystyki dominowała nad innemi rola aktora Hassenreuthera w doskonałej grze p. M. Węgrzyna. Również artystyczną była postać męża Henryki, Johna, w grze p. Sosnowskiego. Z dwóch większych ról epizodycznych dobrze zagrana rola Brunona p. Mieczysławskiego. Były w niej rzuty i odruchy tragicznego gestu pełne siły, świadczące, że talent tego artysty zdobywa sobie nowe tereny i odsłania szersze dziedziny popisu. Doskonałym w roli kandydata był p. Jarszewski.

Jakkolwiek „Szczury" oceniać będziemy, w każdym razie uznać trzeba, że jest to dzieło mające piętno genialnych błysków myśli, dzieło ze wszech miar godne poznania ze względu na swą kameleonową barwę i charakterystykę tła obyczajowego Berlina przypominającą najlepsze sceny „Woźnicy Henschla" i „Pomyj" Hauptmanna. Co nas czarowało w „Hanusi", nie ma tu ani śladu, nie ma też i tego jednolitego rzutu twórczej myśli, która cechowała pierwsze jego utwory.

Publiczność przyjęła „Szczury" względnie niż tego spodziewać się było można. Wykonawców wielokrotnie wywoływano.

W. Pr.

Kronika lwowska.

Lwów, 9 maja.

Z nowej rady miejskiej. Ze Lwowa telefonują: Dziś przedpołudniem odbyło się pierwsze posiedzenie nowej Rady miejskiej. Po nabożeństwie w katedrze zebrali się radni w sali obrad, gdzie powitał ich prezydent Ciuchciński, poczem dokonano wyboru komisyi weryfikacyjnej pod przewodnictwem dra Roszkowskiego. Dotyczas wniesiono 4 protesty przeciw wyborom.

Przed wyborami prezydenta miasta Lwowa. „Wiek N." donosi, że Koło mieszczańskie desygnowało już na prezydenta miasta p. Józefa Neumanna, oraz donosi, że ze strony narodowo-demokratycznej na stanowisko drugiego wiceprezydenta desygnowany został dr Stahl, który w takim razie ustąpi z prokuratoryi skarbu i przejdzie na emeryturę. Jako trzeciego wiceprezydenta wymienia to pismo dyr. Bolesława Lewickiego.

Z ruchu artystycznego we Lwowie. (Z opery i wystawy obrazów). We wznowionej „Halce" Moniuszki wystąpiła po raz pierwszy na deskach teatru miejskiego p. Helena Moysowiczowa. Pochlebne odgłosy z Pragi czeskiej i Warszawy, które u nas nie mało rozbudziły zaciekawienia, okazały się w zupełności słuszne i usprawiedliwione. P. Moyseowiczowa dysponuje wysoce pięknym sopranem, a przytem posiada pierwszorzędne warunki zewnętrzne i niewątpliwe uzdolnienie sceniczne. Głos jej przedziwnie miękki i szlachetny skłania się swą barwą więcej ku sopranowi lirycznemu. Występ pierwszy p. Moyseowiczowej, Lwowianki z rodu, przyjęto bardzo sympatycznie.

Dzielnym partnerem debiutantki był p. Dobosz w partyi Jontka, rozwijający się bardzo pomyślnie. Stolnika z powodzeniem śpiewał p. Zopoth, śpiewak młody i staranny, który w sezonie przyszłym, a nawet już w Krakowie ma zastąpić zaangażowanego do Warszawy p. Tarnawskiego.

Wystawa obrazów Frydryka Pautscha ściąga tłumy ciekawych do dawnego pałacyku Dunikowskich przy ul. Mochnackiego. O pięknej wystawie tej napiszemy niebawem obszerniej. *Debar.*

Zgromadzenie delegatów Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych (zakładu ustawowego emerytalnego zastępczego) odbędzie się w roku bieżącym w wielkiej sali ratuszowej we Lwowie w dniach 23 i 24 maja ze statutowym porządkiem dziennym.

Tow. Bratniej pomocy słuchaczy politechniki lwowskiej utworzyło komisyę zarobkową, mającą na celu niesienie materyalnej pomocy potrzebującym kolegom przez ułatwienie im otrzymania zajęć i posad. — Koledzy, zwłaszcza zamiejscowi, z powodu braku znajomości i stosunków, mimo najszczerszych chęci, nie mogą pracą zdobyć sobie utrzymania. W tym celu komisya liczy szczególnie na poparcie wszystkich ludzi dobrej woli, którzyby mogli dać pracę i prosi o odniesienie się do niej w razie zapotrzebowania sił roboczych, jakoto korepetytorów, rysowników, pomocników technicznych i t. p. Przyjmujemy również roboty, w zakres techniczno-rysunkowy wchodzące, jak: kopie, pisma najrozmaitsze, rysunki ozdobne, winiety, projekty i t. p. Adres: Komisya zarobkowa Lwów, politechnika.

Repertoar teatru miejskiego we Lwowie.

We środę „Wachlarz lady Windermere" (występ Ireny Solskiej).

We czwartek: „Eros i Psyche" (występ Ireny Solskiej).

Wiadomości artystyczne, naukowe i literackie.

— **„Krytyki"**, miesięcznika literacko-społecznego, redagowanego przez W. Feldmana, opuścił prasę zeszyt za maj i zawiera następujące artykuły:

Część pierwsza: (f). Wybory w Galicyi. Dr M. Sokolnicki: Porozbiorowe dzieje Polski w świetle nowych badań. Dr Emil Breiter: Filozofia społeczna Jerzego Sorela. Prof. Jan Baudouin de Courtenay: W sprawie „antysemityzmu postępowego". Junius: Współcześni politycy polscy. XXX. Prof. Wł. L. Jaworski. Przegląd: I. Sprawa Rapperswilska. II. K. B.: Z ruchu kobiecego.

W części drugiej, poświęconej literaturze i sztuce, znajdujemy wiersz T. Micińskiego p. t „Miłości i melancholii świątynia", utwór niesłychanie chaotyczny, mglisty i nieprzystępny dla mózgu zdrowego czytelnika. Dalej idą artykuły: K. Błeszyński: „Trzecie państwo", St. Szadurska: „Z nowej poezyi włoskiej". Przekłady. F. Woroniecki: „Nowe dramaty". W. Sieroszewski: „Dary wiatru północnego". I. Kleczyński: Leon Wyczółkowski. Charakterystyka. Przegląd: Z prasy literackiej i artystycznej, Sprawozdania z teatru krakowskiego i lwowskiego. Nowości literackie.

W dodatku artystycznym znajdujemy reprodukcye z obrazów Wyczółkowskiego: portret Żeromskiego, Rybak, Krajobraz.

Walki w Meksyku.

(Telegramy „N. Reformy" z 9 maja.)

Paryż. „Matin" donosi z Tangeru, że otrzymano tam z Fezu wiadomości datowane z dnia 2 b. m., wedle których położenie w Fezie jest rozpaczliwe. Także konsulowie Anglii, Austryi, Rosyi i Hiszpanii w Tangerze donoszą o bardzo niebezpiecznej sytuacyi w Fezie i żądają, aby państwa europejskie przysłały swe wojska, celem uspokojenia kraju.

„Matin" czyni uwagę, że wobec tak zgodnej opinii przedstawiceili wszystkich mocarstw europejskich o niebezpiecznej sytuacyi w Maroku, ostatecznie oświadczenie „Nordd. Allg. Ztg", która twierdzi, że w Maroku stan rzeczy jest normalny, musi wydać się co najmniej dziwnem.

Zawieszenie broni.

Elpaso. Powstańcy ruszyli na Juarez, gdzie przyszło do walki, mimo, że Madero kazał zaprzestać ognia. Według późniejszych wiadomości, Madero i komendant Juarezu zawarli zawieszenie broni.

Zdobycie Juarezu.

Nowy Jork. Telegramu z El Paso donosi, że wszystkie siły wojenne powstańców rozpoczęły wczoraj po południu o 5 równocześnie ogień na Juarez. Wojska związkowe straciły wielu zabitych, których trupy leżą w ulicach. Powstańcy wtargnęli do miasta, gdzie rozwinęła się zacięta walka Powstańcy panują nad sytuacyą. Amerykański pułkownik Stewer protestował u Madery i komendanta Juarezu przeciw temu, że strzelano w kierunku terytoryum amerykańskiego.

Czy Diaz ustąpi?

Elpaso. Sądzą, że manifest prezydenta Diaza, który zapowiada swoje ustąpienie w razie zawarcia pokoju, wnet okaże się niedostatecznym.

Z Austryi i Węgier.

(Telegramy „N. Reformy" z 9 maja).

Choroba dr Głąbińskiego.

Wiedeń. Stan dr Głąbińskiego jest zadowalniający. Temperatura wynosi 36·5. Z polecenia cesarza dowiadywano się dzisiaj z kancelaryi nadwornej o zdrowie ministra.

Zastępstwo ministra Głąbińskiego.

Wiedeń. Dzienniki donoszą, że minister Zaleski objął zastępczo tekę ministra Głąbińskiego nie z przyczyn politycznych, ale z tego względu, że jako urzędnik i minister bez teki najbardziej był do tego powołanym.

Wybory na Bukowinie.

Czerniowce. Przy wczorajszym wyborze ściślym dwóch posłów na Sejm kraj. z okręgu wyborczego XXII, t. j. z miast niemieckich, otrzymał inspektor dr Wender z żydowskiej partyi narodowej 1437 głosów, radca dworu dr Skedl (niem. nar.) 1354 gł., zaś soc. dem. adwokat dr Schaffer 967 głosów. Wybrani zostali jako przedstawiciel większości dr Wender, jako przedstawiciel mniejszości dr Skedl. Wybory odbyły się spokojnie.

Nominacya br. Forgacha.

Wiedeń. Dotychczasowy poseł austryacki w Belgradzie, hr. Forgach, został mianowany posłem w Dreźnie.

Min. komunikacyi na Węgrzech.

Budapeszt. Jak słychać sprawy komunikacyjne i kolejowe wydzielone być mają z ministerstwa handlu i utworzone będzie osobne ministerstwo komunikacyi.

Budapeszt. Cesarz zabawi w Gödöllö, względnie w Budapeszcie, do 25 bm. a gdyby był zdrowszy, pobyt zostanie jeszcze przedłużony. Słychać, że król bułgarski przybędzie z wizytą do Budapesztu.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy"

z 9 maja.

Sprawa dr Liebknechta.

Berlin. Śledztwo dyscyplinarne wdrożone przeciw znanemu przewódcy socyalistów drowi Liebknechtowi, zostało powstrzymane na życzenie wyrażone przez Sejm pruski.

O spadek po królu.

Bruksela. Proces o spadek po królu Leopoldzie rozpoczął się wczoraj przy nadzwyczajnym udziale publiczności. Pierwszy zabrał głos adwokat ks. Ludwik Jaspar, który mówił przez cały dzień wczoraj, a dziś dokończy wywodów. Jaspar zarzuca, że księżne otrzymały tylko w spadku 21 milionów, a dalsze 54 miliony zostały w sposób niewytłómaczony zatajone, że spalono rachunki, dokumenty i t. d.

Siostry ks. Ludwiki przyłączyły się do procesu.

Reforma Izby lordów.

Lundyn. Izba lordów uchwaliła w pierwszem czytaniu zredagowany przez Lansdowna projekt ustawy w sprawie reformy Izby lordów.

O kradzież relikwij tureckich.

Konstantynopol. Izba deputowanych obradowała nad interpelacyami w sprawie kradzieży w meczecie Omara, o którą posądzono archeologów angielskich. Minister spraw wewnętrznych oświadczył, iż śledztwo stwierdziło, że badacze angielscy, przekupiwszy synów dozorcy, dostali się do meczetu Omara w Jerozolimie. Nie jest jednakże prawdą, jakoby skradziono relikwie. Dochodzenia prowadzone są dalej.

Ponieważ deputowani opozycyjni oświadczyli, że będą ze sprawy tej czynić kwestyę gabinetową, zgodziła się Izba, aby minister spraw wewnętrznych przed końcem sesyi podał do wiadomości Izby wyniki śledztwa.

Przesilenie gabinetowe w Turcyi.

Konstantynopol. Ministrowie skarbu i oświaty wręczyli wielkiemu wezyrowi dymisyę.

Strajk tramwajowy.

Rzym. Wczoraj wybuchł tu nagle strajk służby tramwaju elektrycznego. Strajk ten wywołał wielkie zamięszanie.

Rokowania Rosyi z Japonią.

Petersburg. Dzienniki donoszą o rokowaniach japońsko-rosyjskich w sprawie „zbliżenia się" przeciw Chinom. Obiega pogłoska, że generał Suchomlinow będzie miał w tej sprawie narady z japońskim ministrem wojny. Rosya godzi się na rozszerzenie wpływu japońskiego w Mandżuryi południowej, Japonia zaś na zwiększenie wpływu Rosyi w Mandżuryi północnej.

Chiny i Japonia.

Berlin. Tutejszy „Tageblatt" donosi z Petersburga, że w przeciwstawieniu do wiadomości o rzekomym zatargu między Chinami a Japonią, toczą się między temi państwami rokowania w sprawie wspólnej akcyi, mającej zapobiegać utwierdzeniu się wpływów rosyjskich w północnej Mandżuryi.

Rokosz w Chinach.

Szangaj. W prowincyi Changczu wybuchły rozruchy, do których stłumienia musiano użyć wojska.

Petersburg. Na wniosek kadetów uchwalono 10 bm. obradować nad interpelacyą w sprawie zaprowadzenia ziemstw w guberniach zachodnich na podstawie § 87.

Po zamknięciu numeru.

Kraków, 9 maja.

Sprawy miejskie. Onegdaj odbyło się posiedzenie sekcyi prawniczej pod przewodnictwem radcy miejskiego Klemensiewicza. Sekcya uchwaliła przedstawić Radzie miejskiej wniosek o przyznanie jednemu z artystów dramatycznych teatru miejskiego w Krakowie z funduszów uzyskanych z 5 prtc. opłat od biletów teatralnych, emeryturę ze względu na wybitne zasługi, położone około sceny krakowskiej. Następnie uchwaliła sekcya wniosek magistratu o wydanie właścicielom przemysłu gospodnioszynkarskiego zakazu dopuszczania do swych lokali młodzieży do lat 14, także młodzieży szkolnej bez względu na wiek. Wreszcie wydała sekcya opinię prawną w sprawie koncesyi szynkarskiej na dworcu kolejowym.

W sobotę odbyło się posiedzenie sekcyi ekonomicznej pod przewodnictwem radcy miejskiego Beringera. Sekcya rozpatrywała sprawy zmiany linii regulacyjnej ul. Skałecznej i Augustyańskiej celem otwarcia widoku na kościół św. Katarzyny. Sekcya po rozpatrzeniu sytuacyi na miejscu co do linii regulacyjnej, poleciła magistratowi przeprowadzić rokowania z właścicielami o odstąpienie potrzebnych na rozszerzenie tych ulic skrawków gruntów w myśl wskazówek przez sekcyę udzielonych. Również rozpatrywała sekcya pismo rządu o przyczynienie się gminy do kosztów przebudowy drewnianego mostu między Krakowem a Podgórzem, względnie do kosztów budowy nowego, żelaznego mostu w przedłużeniu ul. Krakowskiej.

Pęknięcie rury wodociągowej. Dziś o godzinie 9 przed południem pękła w rzeźni miejskiej rura wodociągowa, skutkiem czego pobliskie ubikacye stanęły w jednej chwili pod wodą. Zawezwana straż pożarna, jako też i robotnicy miejskich wodociągów, zdołali w krótkim czasie upływ wody zatamować, poczem na miejsce pękniętej założono nową rurę.

Zbłąkane dziecko. Wczoraj przyprowadzono na inspekcyę policyjną czteroletnią dziewczynkę, która przez dłuższy czas błąkała się samopas po ulicy. Dziecko powiedziało, że mu na imię Wandzia, a nazywa się Wilczyńska.

Z kroniki policyjnej. Na policyę podgórską zgłosił się niejaki Hirsch Kluger, raniony ciężko w głowę nożem, podając, że sprawcą, który zbiegł, ma być Adolf Horowitz z Krakowa. Rannego opatrzono.

Onegdaj włamali się do sklepu Ueberfelda przy ulicy Krakowskiej w Podgórzu nieznani sprawcy, ale zostali spłoszeni i dlatego nic nie zabrali.

Do sklepu Trymety Hirsch w Podgórzu zakradli się onegdaj złodzieje i skradli jej towary wartości 50 koron. Złodzieje dostali się do wnętrza dopasowanym kluczem.

Pożar podczas wyborów. Z Sambora telegrafują: Dziś odbywają się wybory do Rady gminnej. Podczas aktu wyborczego wybuchł pożar na przedmieściu Dawidówce. Pożar przeniósł się następnie do sąsiedniego przedmieścia tak zw. Dolni. Płomienie ogarnęły 34 domostw. Z wielu stron podnoszą się głosy, by akt wyborczy przerwano.

Zarządzenie wojskowe. Z Wiednia donoszą: Cesarz najwyższem postanowieniem z dnia 11 kwietnia b. r. zatwierdził wyłączenie 21 brygady konnicy z dywizyi konnicy w Stanisławowie i poddanie jej bezpośrednio pod komendę XI. korpusu. Dalsze zarządzenia wydane będą w drodze rozporządzenia.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 9 maja. (Giełda południowa.)
Marki 117·40. Renta majowa 92·70. Renta koronowa węgierska 92·20. Akcye austr. zakł. kred. 646·75. Akcye węg. zakł. kred. 817·—. Akcye Anglobanku 324·—. Akcye Unionbanku 617·50. Akcye Bankvereinu 544·50. Akcye Länderbanku 536·75. Akcye kolei państwowych 757·50. Lombardy 111·—. Akcye fabryki broni 765·—. Akcye tytoniowe 333·50. Alpiny 826·—. Rima-Muranyi 686·50. Akcye praskiego Tow. żelaznego —·—. Losy tureckie 250·50. Ruble 250·75. Skoda 649·—. Akcye galic. Banku hipotecznego 644·50.
Usposobienie: spokojne.

Berlin, 9 maja. (Giełda poranna.)
Akcye kredytowe 203·37. Tow. dyskontowe 188·50.
Usposobienie: utrzymane.

Giełda warszawska.

Warszawa, 9 maja.
4-procentowa renta rosyjska 92·30 rb.; premiówka z 1864 roku —·— rb.; premiówka z 1866 roku —·—; $4\frac{1}{2}$-proc. obligacye m. Warszawy 92·35; 5-proc. pożyczka rosyjska I emisyi 96·10 rb.; 5-proc. pożyczka II emisyi 370·50; szlacheckie 330·—; $4\frac{1}{2}$-proc. listy ziemskie 86·95; 4-proc. listy ziemskie 93·80 rb.; 5-proc. listy miasta Warszawy 93·20 rb.; $4\frac{1}{2}$-procentowe listy miasta Warszawy 91·25 rub.; $4\frac{1}{2}$-procent. listy łódzkie 88·45 rub.; akcye miasta Łodzi 93·05 rb.; akcye Banku handlowego warszawskiego 230·50 rub.; Cukrownie 375·— rb.; Starachowice 267·— rb.; Lilpop 157·50 rb.; Rudzki 1147·—; Zawiercie 335·— rb.; Żyrardów 804·— rb.; Putiłów 154·— rb.; 5-proc. piotrkowskie 92·15 rb.; Borman-Szwede 880·—; Berlin $46·27\frac{1}{2}$.

Giełda zbożowa.

Budapeszt, 9 maja. — Targ zbożowy.
Pszenica na kwiecień 12·66 do 12·67; pszenica na maj 11·41 do 11·42; pszenica na październik 0·— do 0·—; żyto na maj 9·41 do 9·42; żyto na październik 0·— do 0·—; owies na maj 7·51 do 7·52; owies na październik 6·38 do 6·39; kukurudza na lipiec 6·53 do 6·54; kukurudza na sierpień 6·55 do 6·56; rzepak na sierpień 14·05 do 14·15.
Oferty mierne, chęć kupna mierna, usposobienie spokojne, pochmurno.

L. 38508/1911 Prez. 3635 2 2

Ogłoszenie konkursu.

W myśl uchwały Rady miasta z dnia 6 kwietnia 1911 rozpisuje się konkurs na następujące posady w Miejskiej Izbie Obrachunkowej.

1. 1 posadę Radcy Miejskiej Izby Obrachunkowej w VII. kl. rangi z pensyą roczną 4800 K, kwaterowem 1280 K i prawem do dwóch piętnastoleci po 600 K i jednego trzechlecia 400 K;

2. 1 posadę rachmistrza Miejskiej Izby Obrachunkowej w VIII. kl. rangi z pensyą roczną 3600 K, kwaterowem 1104 K i prawem do dwóch piętnastoleci i jednego trzechlecia po 400 K;

3. Kilka posad starszych adjunktów Miejskiej Izby Obrachunkowej w IX. kl. rangi z pensyą roczną 2800 K, kwaterowem 960 K i prawem do czterech trzechleci po 200 K. ewentualnie

4. Kilka posad młodszych adjunktów Miejskiej Izby obrachunkowej w X. kl. rangi z pensyą roczną 2200 K, kwaterowem 768 K i prawem do trzechleci po 200 K i dodatkiem starszeństwa w kwocie 200 K, po ewentualnem przebyciu 20 lat służby w X. kl. rangi.

Do uzyskania jednej z powyższych posad, wymaga się oprócz ogólnych warunków (jak nieposzlakowane życie, wiek po niżej lat 40, zupełna zdatność fizyczna do urzędowania), aby kandydaci wykazali się:

1) iż ukończyli wyższe gimnazyum, lub wyższą szkołę realną z egzaminem dojrzałości i kurs abituryentów przy Akademii handlowej, albo, że ukończyli Akademię handlową;

2) iż złożyli rządowy egzamin z rachunkowości państwowej, kupieckiej i ogólnej.

Ponadto od kandydatów na posadę Radcy Miejskiej Izby Obrachunkowej w VII. randze i na posadę rachmistrza Miejskiej Izby Obrachunkowej w VIII. randze domaga się biegłej znajomości buchalteryi podwójnej, pojedynczej i kameralistycznej, oraz wykazania się kilkuletnią praktyką bankową, lub praktyką finansową i rachunkową w Instytucyach autonomicznych, ewentualnie rządowych.

Posady powyższe będą na razie nadane prowizorycznie, a po roku nienagannej i zadowalniającej służby nastąpić może stabilizacya.

Podania z krótkim opisem przebiegu życia, zaopatrzone w metrykę urodzin, świadectwa z ukończonych studyów i odbytej praktyki i świadectwo zdrowia wnosić należy do Prezydyum Magistratu miasta Krakowa, najdalej do **dnia 10 maja 1911 r.**

Z Prezydyum stoł. król. m. Krakowa.

Kraków. dnia 27 kwietnia 1911.

C. k. austr. koleje państwowe.
Wyciąg z rozkładu jazdy
ważnego od 1 maja 1911 włącznie (czas środk. europ.).

Odchodzą z Krakowa:

- 12·07 w nocy (osob.) do Suchy, Zakopanego i Nowego Sącza.
- 2.30 w nocy (osob.) do Podwołoczysk.
- 3.14 w nocy (pośp.) do Czerniowiec.
- 4.20 rano (osob.) do Oświęcima.
- 6·45 r. (pośp.) do Podwołoczysk, Stanisławowa i Lwowa.
- 7.00 rano (pośp. sezon.) do Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
- 7.50 r. (osob.) do Zakopanego i Rabki (połączenie do Stanisławowa, Stryja, Nadbrzezia, Rawy Ruskiej).
- 8.20 r. posp. (posp.) z Karlsbadu do Lwowa. Kursuje od 1 czerwca do 15 września.
- 8.35 r. (miesz.) do Wieliczki.
- 8.45 r. (osob.) do Kocmyrzowa i do Mogiły.
- 9.05 r. (osob.) do linią tranwersalną do Suchy, Wadowic, Zwardonia, Żywca, Zagórza, Gorlic, Przemyśla, Lwowa i Husiatyna.
- 10.30 rano (pośp. sez.) do Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
- 11.00 r. (osob.) do Podwołoczysk, Ickan, Stanisławowa, Jasła, Stróż, Sokala, Stryja, Kopyczyniec, Grzymałowa.
- 1.15 pop. (osob.) do Suchy i Oświęcima.
- 1.30 pop. (miesz.) do Wieliczki.
- 1.45 pop. (osob.) do Mogiły i Kocmyrzowa.
- 2.50 pop. (pospieszny) do Lwowa (z połączeniem do Wieliczki).
- 3.00 pop. (osob.) do Tarnowa, Szczucina, Stróż, Jasła i Nowego Sącza.
- 3.45 pop. (pośp. sez.) do Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
- 5.38 wiecz. (osob.) do Rzeszowa.
- 7.15 wiecz. (osob.) do Tarnowa.
- 7.40 wiecz. (miesz.) do Wieliczki.
- 7.50 wiecz. (osob.) do Kocmyrzowa.
- 8.00 wiecz. (osob.) do Suchy, Nowego Zagórza, Żywca, Gorlic, Przemyśla i Tarnopola.
- 8.41 wiecz. (pospiesz.) do Ickan, Bukaresztu, Konstancyi i Konstantynopola.
- 9.00 wiecz. (osob.) do Rzeszowa.
- 10.35 wiecz. (osob.) do Lwowa, Wieliczki, Jasła, Rzeszowa, Przemyśla i Stryja.
- 11·10 w nocy osob. do Wieliczki.

Przychodzą do Krakowa:

- 12·34 w nocy (osob.) z Czerniowiec.
- 3.32 rano (osob.) z Podwołoczysk.
- 5.35 r. (osob.) ze Lwowa, Przemyśla, Chyrowa, Nowego Zagórza i Rozwadowa.
- 6.00 r. (osob.) z linii transwersalnej od Nowego Zagórza, Jasła, Nowego Sącza.
- 6.45 r. (expres) z Ickan, Lwowa, Bukaresztu i t. d.
- 7.30 r. (osob.) z Wieliczki.
- 7.42 r. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
- 7.55 r. (osob.) z Oświęcima.
- 8.18 r. (osob.) z Tarnowa.
- 8.45 r. (osob.) z Podwołoczysk, Lwowa, Nowego Sącza.
- 10.32 r. (miesz.) z Oświęcima do Podgórza.
- 11.35 r. (osob.) z Wieliczki.
- 12.28 pop. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
- 1.14 pop. (osob. sez.) z Tarnowa w niedziele, czwartki i święta.
- 1.24 pop. (osob.) ze Lwowa, Sącza, Jasła.
- 2.05 pop. (pośp. sez.) z Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
- 2.20 pop. (pospieszny) ze Lwowa.
- 3.30 pop. (osob.) z Wieliczki.
- 4.30 pop. (osob.) z linii transwersalnej od Sambora, Nowego Zagórza przez Suchą.
- 5.50 wiecz. (osob.) z Tarnowa. Kursuje od 1 czerwca do 30 września włącznie.
- 6.23 wiecz. (osob.) z Wieliczki.
- 7.06 wiecz. (osob.) z Kocmyrzowa.
- 8.05 wiecz. (osob.) ze Lwowa. Kursuje od 15 czerwca do 30 września.
- 8.23 wiecz. (pośp. sez.) z Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
- 9.12 wiecz. (osob.) z Oświęcima i Alwerni.
- 9.24 wiecz. (osob.) z Podwołoczysk i Ickan.
- 10.45 wiecz. (osob.) z Rzeszowa i Jasła.
- 11.09 w nocy (osob.) z N. Sącza i Zakopanego.

Rozkłady jazdy w formacie kieszonkowym są do nabycia po cenie 50 hal. na stacyach c. k. Kolei państw., u konduktorów, jakotéż w Krakowie w handlu Kryzanowskiego, w cukierni Maurizio, w handlu Flachera (linia A—B) i w handlu Porębskiego i Zimiora.

Zaraz drogueryą do sprzedania

na Bukowinie, z powodu śmierci właściciela pod b. dobremi warunkami. Listowne zgłoszenia pod „Bukowina“ przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 3621 3 5

Realność

w Zwierzyńcu, nad Wisłą położona, składająca się z domu mieszkalnego o 9 ubikacyach, zabudowań. ogrodu warzywno-owocowo-kwiatowego. o pow. 200 sążni². zazaz do sprzedania. — Do kupna potrzeba 18.000 kor. — Wiadomość Kraków, Lubicz 23, Ganze. 3570 3 3

Wdowa

starsza, inteligentna, zajmie się dziećmi. gospodarstwem domowem, szyciem, przyjmie miejsce do samoistnego zarządu. — Zgłoszenia pod **„Nadzieja“** poste rest. **Podgórze.** 3615 3 3

Bluzki

szlafroki, halki, kostyumy płócienne ostatniej nowości, z powodu małych wydatków, sprzedaję po niższych cenach 3573 3 8

E. STERN, Szeroka 10.

Mieszkania

składające się z 2 i 4 pokoi (oświetl. elektr. i gaz., łazienka, klozet i t. d.) do wynajęcia zaraz, przy ul. Bonerowskiej 5. Bliższa wiadomość u stróża. Tel. 1151. 3617 3 10

Lekcyj matematyki

i innych przedmiotów udziela uczniom szkół średnich słuch. IV r. filoz., rutynowany długoletni korepetytor. Zgłoszenia: **St. B.**, Uniwersytet. 3595 4 4

Do sprzedania

zaraz, z powodu wyjazdu dom w Poroninie o 7 ubikacyach mieszkalnych. kuchni i pokoiku w osobnym budyneczku, z pięknym widokiem na góry, bez sąsiedztwa, z małym ogródkiem, blisko kolei, za 9000 kor., z całem urządzeniem za 11.000 kor. Dług hipoteczny 2000 koron. Adres: Budziszewska. Kraków, ul. Poselska 19, II. p. 3619 3 3

Pożyczek

wekslowych amortyzacyjnych do 10.000 kor., w bardzo krótkim czasie udzielam i pod bardzo korzystnemi warunkami. „Dyskrecya“ poste restante Kraków, za okaz. kwitu inser. 3505 6 6

Drukarnia

z handlem papierowym w mieście powiatowem zachodniej Galicyi, z powodu choroby właściciela z wolnej ręki do sprzedania. Bliższych objaśnień udziela biuro dzienników Maryaną Hupczyca, Kraków, Wiślna 2. 3599 3 3

Po najwyższych cenach kupuje używane ubrania męskie itp. **M. Schwarc**, Kraków, **ul. Estery 11. Kartka wystarczy.** 2880 15 20

„Nederlandsche Bankinstelling“

w Hadze, (Haag, Holand)

daje pożyczki na spadki, legaty i zapisy

na których ciąży użytkowanie dla osób trzecich lub podobne ograniczenie, tudzież na **dochody z fideikomisów.** Bardzo korzystne warunki. Zleceń niżej 10.000 K nie przyjmuje się. Zgłoszenia i wszelką korespondencyę przyjmuje biuro wyjaśnień **Gustaw Bunzl, Wiedeń, I., Renngasse 2.** 3741 1 0

L. 1666. 3749 1 3

Konkurs

Przy Wydziale Rady powiatowej w Chrzanowie jest do nadania posada inżyniera-adjunkta drogowego, względnie drugiego inżyniera, prowizorycznie na rok jeden, po upływie którego może nastąpić stabilizacya.

Inżynier-adjunkt otrzyma na czas prowizorycznej służby adjutum 2·400 K i ryczałt na objazdy 800 K rocznie. Oznaczenie stałych poborów, trzechleci i dalszego awansu, nastąpi przy stabilizacyi z uwzględnieniem uzdolnienia i użyteczności kandydata.

Kandydaci wykazać się mają:

1) ukończeniem studyów na Wydziale inżynieryi szkoły politechnicznej i dwoma egzaminami rządowymi;

2) najmniej dwuletnią praktyką w służbie drogowej rządowej, krajowej lub powiatowej;

3) wiekiem nieprzekraczającym lat 40-tu;

4) należytym stanem zdrowia;

5) świadectwem moralności.

Kandydat mogący się wykazać długoletnią praktyką szczególniej w służbie krajowej lub rządowej, będzie mógł zostać zaraz zamianowany inżynierem, w takim razie pobory jego oznaczone być mogą w drodze porozumienia z Wydziałem powiatowym, przyczem może się także odstąpić od warunku 3-go (co do wieku).

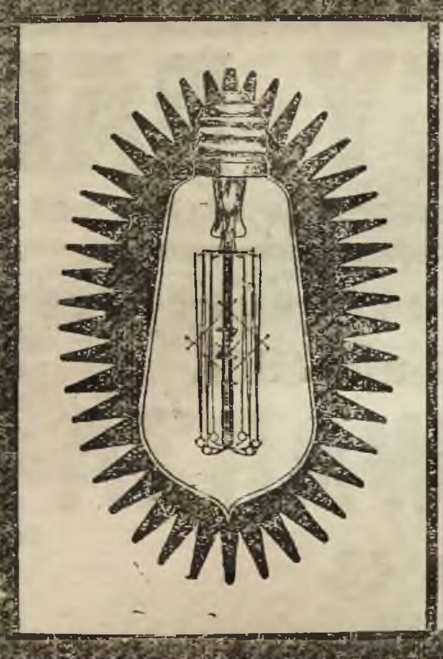
Posada będzie do objęcia z dniem 1 lipca b. r., ewentualnie wszakże Wydział powiatowy zgodzi się na przedłużenie tego terminu.

Należycie udokumentowane podania wnosić należy do Wydziału Rady powiatowej w Chrzanowie w terminie po dzień **31 maja 1911 r.**

Chrzanów, dnia 1 maja 1911.

Prezes: Sekretarz:

Wodzicki m. p. **Dr Wł. Majewski** m. p.

Znane z dobroci i taniości

elektryczne lampki oszczędnościowe

wyrób jedynej polskiej fabryki

Lamp Elektrycznych w Warszawie

poleca 3503 1 0

Wł. Tomaszewski

Kraków, Rynek gł. 16 (początek Grodzkiej).

AKCYJNE TOWARZYSTWO DLA PRZEMYSŁU SZKLANNEGO
NEUSATTL KOŁO ELBOGEN CZECHY
PRZEDT. FRYD. SIEMENS

Szkło ze siatką drucianą (Drahtglas).

Gładkie i karbowane, prawie białe. 4—5 mm. grube do okien warsztatowych, 6—7, 8 i 10 mm. grube do okien dachowych wszelkiego gatunku, 15—30 mm. grube na podłogi. Wszędzie wypróbowane jako najlepsze i najwyższej wytrzymałości.

Patentowane – dęte i dęte prasowane, wymienialne szklane kamienie budulcowe.

Do okien, ścian, do krycia werand, ogrodów zimowych, kiosków, poddaszy, łazienek, szpitali, fabryk lodu, lodowni, piwnic, rzeźni, budynków stacyjnych, remiz kolejowych, zakładów fabrycznych itd.

Dachówki szklane gładkie i falcowane we wszystkich kształtach.

Płyty do podłóg z wkładkami drucianemi lub bez nich. w najrozmaitszych wzorach i wielkościach oraz grubościach 15—40 mm.

Płyty szklane karbowane i gładkie.

Miseczki do celów fotograficznych, tarcze sygnałowe dla kolei, szkiełka ochronne dla wodowskazów, litery szklane do szyldów i ogłoszeń wszelkiego rodzaju itd.

2996

Urzędnik autonomiczny

i oficer pozasłużbowy, szuka administracyi kamienicy w Krakowie. — Adres: Schwarz, Kraków, ul. Poselska l. 19, II p., drzwi na prawo. 3618 3 3

1-2 słoneczne

front. pokoje umeblowane, I p., Zacisze l. 14, blisko teatru, do wynajęcia zaraz z utrzymaniem, drzwi na lewo. 3631 2 3

Rutynowany prawnik przygotowuje w 3 miesiącach do I egzaminu historyczno-prawniczego. Warunki przystępne. Zgłoszenia „B. G.“ poste rest. Kraków. 3630 2 3

Urzędnik fabryczny

rutynowany buchalter i **korespondent niemiecki,** z kilkol. prak. w Galicyi, przyjmie odpowiednią posadę w przedsiębiorstwie fabrycznem **(przemysł naftowy, ceramiczny** i t. p.), lub większej instytucyi handlowej. — Zgłoszenia: **„Poznańczyk 27“** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu ins. 3689 2 3

Poszukuje się **kilku zdolnych**

zastępców

do sprzedaży likierów znanej firmy śląskiej. — Zgłoszenia nadesłać należy pod adr. **M. Hirsch, Kraków, Mały Rynek.** 3623 3 3

Poszukuję ubikacyi na skład towarów!!

w pobliżu dworca towarowego w Krakowie, w Podgórzu, albo stacyi podmiejskich. Ewent. wystarczy stare mieszkanie w ofic. z kilku izb. Zgłoszenia **„Fach 59“, Kraków.**

3431 2 2

Przystąpię

jako spólnik do jakiegokolwiek interesu tylko bardzo rentownego. Kapitał posiadam kilka tysięcy koron, ponadto mogę mieć dobrą gwarancyę. Tylko poważne zgłoszenia proszę nadsyłać pod **„Rzutność 10.000“** poste restante **Kraków.** 3628 3 3

Realności domy, domki, wille, kamienice z ogrodami w Stryju, sprzedaje tanio koncesyonowane biuro, Stryj, Mickiewicza 24. 3636 3 3

Sub-Agentów

do sprzedaży zaprowadzonych Pakiecików szczęścia poszukuje się po większych miastach Galicyi. Zgłoszenia nadesłać należy pod adresem **M. Hirsch, Kraków, Mały Rynek.** 3622 3 3

Kredytu urzędnikom

na zastaw pensyi i polic życiowych, **bez ręczycieli** za osobną opłatą jednorazową, lub z ręczycielami bez opłaty, a nawet bez ręczycieli i bez opłaty — zależnie od wysokości pożyczki, ilości lat służby i oceny Dyrekcyi **udziela Spółka kredytowa** członków Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń **w Krakowie,** ul. Basztowa l. 9. Korzystać z kredytu mogą urzędnicy państwowi, krajowi, magistraccy, kolejowi, podurzędnicy, tudzież respicyenci i nadstrażnicy straży skarbowej, o ile funkcyonaryusze ci mają najmniej 1840 K stałych rocznych poborów z policzeniem dodatku aktywalnego, a nie licząc kwaterowego. Procent i amortyzacya od 1000 K wynosi miesięcznie na lat 10 — K 11·23, na lat 15 — K 8·58, na lat 20 — K 7·31, na lat 25 — 6·60, na lat 30 — K 6·16. — Bliższe wyjaśnienia i druki wprost ze „Spółki“ lub w zastępstwach „Krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń“. Pośrednictwo bezpłatne. 3016 10 10

STANISŁAW BRZOZOWSKI

LEGENDA MŁODEJ POLSKI K 7, w ozdobnej oprawie K 8·20.

IDEE Wstęp do filozofii dojrzałości dziejowej K 7, w opr. K 8·20.

KULTURA I ŻYCIE K 4, w ozdobnej oprawie K 5.

PŁOMIENIE Z papierów po Michale Kaniowskim. Powieść 2-tom K 7·50, w ozd. oprawie 9·50

SAM WŚRÓD LUDZI. Powieść K 7, w ozdobnej oprawie K 9·20. 3651 2 5

Wydawnictwo KSIĘGARNI POLSKIEJ Bernarda Połonieckiego we Lwowie.

Najstarsze czeskie Towarzystwo ubezpieczeń na życie „Praha“

przyjmie kilku zdolnych i zaufania godnych

zastępców.

Na zgłoszenie odpowie Správa kanceláře pojištóvny „Praha“, Opava, Ratiborska 23. 3745 1 2

Wysprzedaż amer. Urządzeń biurowych.

Z powodu zmiany lokalu, odbywa się od dnia 1 kwietnia do końca czerwca b. r. względnie **jak długo zapas starczy,** sprzedaż całego zapasu oryg. amer. urządzeń biurowych z pierwszorzędnych fabryk, **z opustem 20%** z cen dotychczasowych, ewent. także na spłaty miesięczne. — Na składzie duży wybór dęb. biurek żaluzyowych lub płaskich w różnych rozmiarach, registratur, szafek na akta, bibliotek, foteli i t. d. 2908 8 8

Skład amer. Urządzeń biurowych

p. f. Zygmunt Lauer, Kraków, Rynek gł. l. 34 (Pałac Spiski) I. p.

PIECZĘCIE KAUCZUKOWE
DO WYPEŁNIANIA
KART WYBORCZYCH

Wykonuje szybko i po niskich cenach

STANISŁAW NIEMCZYK, rytownik

3524 **Fabryka pieczęci kauczukowych** 4 0

oraz pracownia wszelkich artystycznych grawur.

KRAKÓW .... SUKIENNICE 10. F.

Polo

najlepsza płynna pasta do metali

Zastępca: Maurycy Vorzimmer, Kraków. 3006 2 7

Ogólna główna wygrana w 11 ciągnieniach na rok 650.000 K

I kupon gry austr. kred. ziem. losu emisyi z r. 1880.
I los Bazylika
I sert. państwowy (tytoniowy) los
I los Jó-sziv (Dobrego serca)

Najbliższe 3 ciągnienia już dnia 15 maja 1911 r.

Wszystkie 4 losy razem za gotówkę około 198 K lub na 50 rat miesięczn. à 4·50 K

Natychmiastowe wyłączne prawo gry na potwierdzenie nabycia. wystawiono podług przepisów, po złożeniu pierwszej raty. — Zamówienia przekazem. — Tylko z oryg. losów każdy musi być wyciągnięty i można go odsprzedać każdego czasu podług kursu.

Do ciągnienia już dnia 15 maja 1911 r. 3692 2 5

1 Promesa ziemska tylko K 5·—. 3 Promesy K 14.

Wiedeński kantor wymiany ROBERT REITLER, Wiedeń IV., Hauptstrasse 20 a, tylko Paulanerhof.

Figol

Naturalny, nader przyjemny środek przeczyszczający.

Wyrób i główny skład: **Apteka Fort. Gralewskiego w Krakowie.** Żądać wyraźnie „Figolu Jahra“. Innych wyrobów nie przyjmować. Składy we wszystkich aptekach. 1799 29 50

Najlepszą do **podłóg** jest

„Cirine!“

Na wyrównanie Pańskiego rachunku itd. Politura do podług „Cirine“ jest najlepszą rzeczą ze wszystkich, jakie dotąd spotkałem.

Teplitz-Schönau, d. 19 5 1907. Podp. **Józef Willinger.**

Dostać można wszędzie, 1/1 flaszka 3 K, 1/2 flaszki 1·70 K

Jedyny fabrykant: **J. Lorenz i Ska, Cheb, Czechy.** 115

W Krakowie można dostać: u Reima i Ski; L. Bluma; B. i A. Nussbauma i u Sporna i Ski.

Adwokat Dr Bober

w Tarnowie

poszukuje rutynowanego **koncypienta** z dniem 1 lipca b. r. 3675 2 3

Panna

władająca językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, znająca stenografię niemiecką. zostanie natychmiast przyjęta do biura elektrotechnicznego. Oferty pod **„Dynamo“** poste restante **Kraków.** 3670 3 3

W willi przy drodze Warszawskiej

końcowa stacya omnibusu kursującego 8 razy dziennie z placu Matejki, do wynajęcia od czerwca na I piętrze 3 pokoje, kuchnia, przedp., łazienka, pokój dla służby, weranda, ganek, spiżarka. Wiadomości udzieli Józef Romanowski, Prądnik Czerwony 209. 3665 3 5

Mleczarnia

Babin n. Łomnicą, poleca deserowe masło majowe po kor. 12·70 za 5 kg. paczkę, franco. 3648 2 5

Do wynajęcia w Rabce

w willi wykwintnie urządzonej, 5 pokoi, kuchnia, werandy, wśród lasu. 10 minut od zakładu. Mieszkanie może być wynajęte w całości lub częściowo. Wynajmie Adam Biliński, Dom handlowy w Krakowie, ul. Szewska 11. wejście do biura od ul. Jagiellońskiej 6. 3697 2 5

Zakopane - Zimajerówka

na lato do wynajęcia. Wiadomość: Zyblikiewicza 8, od 10—12 przed połud., 3—5 po południu. 3664 2 3

Panna

znająca buchalteryę i mogąca się podjąć samoistnego prowadzenia niemieckiej korespondencyi, znajdzie zaraz stałą i dobrze płatną posadę w większem przedsiębiorstwie w Krakowie. Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę (Nieuwzględnione oferty pozostaną bez odpowiedzi). Zgłoszenia z podaniem warunków i odpisami świadectw: **Fach pocztowy 77, Kraków.** 3657 3 3

Używane

okna, drzwi i portale, z powodu przebudowy domów, można nabyć przy placu Domininikańskim l. 3 w Krakowie. 3651 3 3

Pierwszy austryacki

Zakład kredytowy dla urzędników

Lwów, pl. Maryacki 10, II. p.

Kapitał 63,000.000 koron.

udziela P. T. urzędnikom i wojskowym pożyczek do maksymalnej wysokości za oprocentowaniem **5 i pół procent zasadniczo bez ręczycieli** przy zastosowaniu specyalnego czasowego ubezpieczenia z minimalną premią lub życiowem. Raty w stosunku do innych podobn. instytucyj znacznie niższe. **Wypłata w gotówce bez żadnych potrąceń. Żadnych kosztów. Pośrednictwo bezpłatne i w interesie stron niepożądane.** 3644 3 3

L. 42993/911. 3658 2 3

B. a.

Ogłoszenie licytacyi.

Celem oddania w przedsiębiorstwo budowy szkół w dzielnicach podmiejskich, a mianowicie:

a) dobudowy I-go piętra na budynku szkolnym po p. Żurowskiej w dzielnicy Półwsie;

b) dobudowy skrzydła I-piętrowego przy szkole w dzielnicy Czarna Wieś;

c) budowy szkoły I-piętrowej w dzielnicy Ludwinów —

rozpisuje się licytacyę ofertową.

Oferty wnosić należy do **dnia 18 maja b. r.** do godziny 12-tej w południe w biurze Radcy Budownictwa m. p. Jana Zawiejskiego, przy ul. Biskupiej l. 2, poczem nastąpi w sali Magistratu otwarcie ofert.

Plany, warunki ogólne i szczegółowe przeglądać można między godziną 11 a 1 przed południem w wyżej wspomnianem biurze. Tam również otrzymać można formularze ofertowe.

Oferty wnosić można na wszystkie budynki razem, lub na każdy z osobna.

Do oferty dołączyć należy kwit z wadyum złożonego w Kasie miejskiej w wysokości 2½% sumy ofertowej.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,

dnia 29 kwietnia 1911.

Krynica. Willa pod Grunwaldem

obok kościoła, poleca pokoje wraz z utrzymaniem od 5 kor. Uprasza się o wczesne zgłoszenia. 3650 2 10

Panna

z dobrego domu. z maturą sem., wyjedzie na wakacye za granicę, w charakterze towarzyszki lub nauczycielki. Oferty do 15 czerwca. **A. Z. 80.** poste rest. Kraków, za okazan. kwitu inserat 3666 2 4

Zdolnego pomocnika

z działu drobiazgowego. haftu i przyborów do szycia, przyjmą **Cichulski i Królewski w Tarnowie.** 3652 3 3

Panienka

znajdzie mieszkanie z utrzymaniem (może być osobny pokój słoneczny, frontowy) przy inteligentnej wdowie. Zgłoszenia: Zabierzewska, ul. Felicyonek 7. II p., drzwi 6. Kraków. 4699 2 2

Z powodu wyjazdu

dom parterowy w Bochni. składający się z dwóch budynków: frontowego i oficyn (10 ubikacyj), stajni i ogrodu, tanio do sprzedania. — Zgłoszenia pod znakiem **W. W.** poste restante **Maków.** 3685 2 3

Poszukuje się

na **mieszkanie prywatne** z terminem październikowym **4—5 pokoi** w domu z komfortem urządzonym w bliskości ul. Sławkowskiej. — Zgłoszenia przyjmuje **Krakowski Bank kredytowy, ul. Sławkowska l. 29.** 3683 2 3

Urządzenie sklepowe

bardzo ładne, tanio do sprzedania. — Wiadomość: Dębniki, ul. Podgórska 6, w handlu. 3690 2 5

Panna

z ładnem pismem, pisząca po polsku i niemiecku. znajdzie w większem biurze stałe umieszczenie. **Większa praktyka** pożądana. Zgłoszenia, które zawierać mają dokładny adres, pod **„Praca 666“** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inserat. 3694 2 2

W 24 godzinach

Kostyumy, suknie damskie, wykonuje podług najnowszych żurnali, po cenach przystępnych **Pracownia sukien damskich, ul. św. Filipa 22, I p.** 3680 2 3

Poszukuje się panny

izraelitki, do zarządu domem i wychowywania dwóch 10-letnich panienek i jednego 6-letniego chłopczyka. Zgłoszenia listowne Ernestyna Mikołajewiczowa, Kraków, Sienna 1. 3708 2 3

Obiady po 70 hal.

z 2 dań wydaje dom prywatny. Zamówienia wcześniej. Bonerowska l. 5, oficyny, parter. 3710 2 2

Pokój umeblowany

słoneczny, z utrzymaniem lub bez, na czas krótszy i dłuższy. Krupnicza 10, II p. 3711 2 6

Do sprzedania motocyki

2 cylindrowy firmy Laurin & Klement. Ul. Floryańska 27. 3360 6 6

Poszukuje się

inteligentnej panny lub wdowy (izr.) w wieku średnim. jako stałej towarzyszki. — Osobiste zgłoszenia u p. R. Wachtel, Grodzka 4, między 3—4. 3700 2 2

Panna inteligentna, miłej powierzchowności, poszukuje posady sklepowej lub tym podobnej od 15 maja. Zgłoszenia pod **Z. W.** poste rest. Kraków, za okaz. kwitu inseratowego. 3594 2 3

W okolicy Krakowa

poszukuje się jednego lub dwóch **mieszkań letnich** z komfortem urządzonych. Szczegółowe zgłoszenia pod: „Mibi-Staff“ poste restante **Kraków,** za okaz. kwitu inser. 3701 2 3

L. 615/11. 3691 2 3

Ogłoszenie konkursu.

Gmina Zabłocie ad Żywiec rozpisuje niniejszem konkurs na posadę stałego **weterynarza.**

Do posady tej przywiązaną jest płaca roczna 1600 koron, mieszkanie, opał i oświetlenie.

Kandydaci na tę posadę winni wnieść podania zaopatrzone w potrzebne dokumenta w terminie do **31 maja b. r.** wprost na ręce naczelnika gminy Roberta Schrötera w Zabłociu.

Gmina Zabłocie.

Robert Schröter.

Telefon 112 **Telegr. Józefici Kraków.**

Zakład ogrodniczy św. Józefa

dla osieroconych chłopców w Krakowie, ul. Karmelicka 66

poleca: **nasiona**, cebulki, **sadzonki**, rozsadę, **szczepy**, krzewy, róże, rośliny doniczkowe i podejmuje się urządzania ogrodów. Obsadzania żardynier, skrzynek, balkonów i grobów oraz **dekoracyi sal** i kościołów. **Wielki wybór kwiatów ciętych—Bukiety i wieńce** od najskromniejszych do najwykwintniejszych. **Na żądanie cenniki darmo i opłatnie.** Zakład utrzymuje z własnej pracy około 80 sierot.

2356 16 0

Nosząc KAUCZUKOWE OBCASY PALMA

wypełnia się przez to ważne przykazanie nowoczesnej hygieny, nie mając większego wydatku ani o halerza.

Dla młodzieży książki z zakresu:

nauk przyrodniczych
kolekcyonowania i hodowli
historyi naturalnej (atlasy)
botaniki (atlasy)
zoologii (atlasy) 3372 3 10
biologii
pogadanek przyrodniczych
anatomii i fizyologii (atlasy)
geologii i mineralogii
fizyki i chemii
technologii
astronomii i kosmografii
krajoznawstwa i geografii
mapy, globusy i zbiory naukowe
katalogi na żądanie — poleca

S. A. Krzyżanowskiego księgarnia
Kraków, Rynek A-B.

Do sprzedania

3 garnitury mebli, sypialnie, szafy, umywalnie różne, stołki, lustra, obrazy, stół mahoniowy antyk, parawaniki, kredensy, stoły różne, karabela, lampy, wózki i automobil dla dzieci, oraz wiele innych mebli używanych lecz w dobrym stanie, najtaniej sprzedaje sklep katolicki, Kraków, ul. św. Jana 14. 3735 1 10

Technik-dentysta

poszukuje posady. Zgłoszenia pod **„Technik"** poste rest. **Kraków-Bracka,** za okazan. kwitu inseratow. 3752 1 6

Do wynajęcia

na lato dwa duże pokoje i kuchnia lub pokój kuchnia koło Wadowic. Bardzo blisko kolei, w ładnem położeniu, obok lasu i wody. — Wiadomość: W. K., Wadowice, Gorzeń górny. 3733 1 3

SALON SZTUKI

w salach magazynu fortepianów firmy:

B. Gabryelska
Rynek główny 35 (Krzysztofory).

Autorowie dzieł wystawionych: Axentowicz, Boznańska, Czajkowski, St Dembicki, Fałat, Filipkiewicz, Grott, Hofmann, Janiszewski, Kamocki, Karpiński, Krudowski, dr Kunzek, Malczewski, Makarewicz, Mehoffer, Pochwalski, K. Podgórski, Sichulski, Stanisławski, Szankowski, Uziembło, Weiss, Wyczółkowski, Żelechowski, Żarnecki i inni. 2816 32 0

Salon otwarty od godziny 9—7 wieczór.
Wstęp bezpłatny.
Sprzedaż także na spłaty do 20 miesięcy

Motocykl

używany kupię zaraz. **B. H.** poste restante **Kraków.** 3732 1 3

Ulokuję 20-3000 koron

na pewnej, intratnej hipotece. Kupię rentowną południową kamienicę, Kraków Śródmieście, pożądany ogródek. Wkład 50—60.000. Opisy, cenę. Lwów, Biuro Sokołowskiego **„Kapitaliście".** 3716 1 2

Zdolny handlowiec

z działu korzennego, młody, energiczny, poszukuje posady dysponenta. Posadę może objąć zaraz. Zgłoszenia **D. W.** poste rest. **Kraków,** za okazan. kwitu inser. 3736 1 3

Kupię parcelę

w obrębie W. Krakowa, w zdr. dzieln., suchą, słon., o ile możności przy sieci kan. i tramw., 2 0—400 sążni □ pod budowę willi jednomieszkaniowej z ogródkiem. Cena musi być przystępna przynajmniej na tyle, aby zamortyzowanie willi czynszem nie było... illuzyą. Zgłoszenia pod **S. 13.** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 3734 1 3

Wiktor Barabasz

Skład fortepianów, pianin i harmonium
Kraków, Rynek gł. 39, Linia A-B.

Poleca instrumenta doborowe z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Wyłączne zastępstwo **L. Bösendorfera.**

Wielki wybór w instrumentach przegranych.
284 57 0

Niezwykła sposobność!

Psy „setery" młode, piękne, dobrze odchowane, są zaraz do sprzedania. Wiadomość: Wolska 28, parter, drzwi na lewo. 3753 1 3

Sztuczne zęby stare i szczęki

kupuje firma **Paulina Horowitz,** Magazyn mód, ul. Grodzka 71. 3737 1 6

Pożyczki osobiste

na 4 do 6½ od 200 kor. począwszy, bez poręczycieli, na raty miesięczne po 4 kor. dla osób każdego stanu, szybko i dyskretnie przeprowadza Filip Feld, Dom bankowo-giełdowy, Budapest VII., Rákoczi-ut. Nr. 71. 3721 1 8

Poszukuje się

obrotnego, fachowego **kupca** do założenia i prowadzenia na własną rękę sklepu korzennego w miejscowości przemysłowej na Śląsku austr. Kapitał potrzebny około pięciu tysięcy koron. — Powodzenie zapewnione. — Zgłoszenia przyjmuje Redakcya „Dziennika Cieszyńskiego" w Cieszynie, ul. Ciężarowa. 3719 1 3

Lato 1911. **Lato 1911.**

MAGAZYN HENRYKA SCHWARZA

Kraków, ul. Grodzka L 13. - - - - Telefon 43.

Adres telegr. „HASCHWARZ", Kraków.

Nowości na lato: Etaminy, popeliny, fulary, płótna na suknie i kostyumy. — Gotowe płaszcze od kurzu i deszczu, kostyumy wełniane i płócienne od K 39·—, bluzy itd.

Własne pracownie. 2231 17 88 **Przy zakupnie korzystna wymiana rubli!**

Przechowanie futer przez lato

uskuteczia

Magazyn futer Synów St. Wrońskiego

Kraków, Plac Szczepański l. 2. 3319 7 10

Chłodnia elektryczna. Pierwszorzędna pracownia.

Do sprzedania lub wydzierżawienia

mała realność, składająca się z domku mieszkalnego i sadu, oraz około dwóch morgów pola ornego w pięknej okolicy górskiej nad Popradem, 2½ kilometra od stacyi Rytro. — Bliższa wiadomość u p. Duszankowej w Rytrze. 3722 1 2

KILIMY

gotowe i na zamówienie, dostarcza pracownia, Kraków, Pędzichów 15. 3751 1 4

2 pokoje parterowe

w oficynie, na sklep lub spokojną pracownię z frontowym portalem sklepowym, do wynajęcia zaraz. Ul. Karmelicka 10. 3739 1 3

Emerytowany kierownik posterunku c. k. żandarmeryi, absolwent kancelaryjno-sądowy, poszukuje posady instpektora policyi miejskiej. — Emeryt 39 poste rest. Lwów, gł. poczta. 3731 1 2

Kapitały francuskie

na 4% lokuje na dobra, folwarki i fabryki bardzo szybko. Marki na odpowiedź „Hipoteka", p. Grybów. 3720 1 3

Zegarmistrz genewski J. Płonka w Krakowie, Szewska 4, wykształcony za granicą, były wieloletni współpracownik w Paryżu i we fabryce zegarków Badolleta w Genewie, poleca Szan. P. T. Publiczności swój skład zegarków genewskich, zegarów pendułowych wszelkich stylów, budzików paryskich i amerykańskich. Wykonuję wszelkie naprawy. Przyjmuję zamiany. Posiadam także zegarki Omega, Schaffhausen, Longines, Mermod, Roskopf, Patek Philippe, Badollet. 254 62 100

Naturalne wody mineralne

tegorocznego czerpania
Sole do picia. Sole do kąpieli.
Rabczańska, Iwonicka, Karlsbadzka, Morszyńska, Morska, Vichy, Franzensbadzka, odebrał Główny skład

J. Oentzla w Krakowie.

Willa piętrowa

za 5000 koron zaraz do sprzedania. — Obejmuje 6 pokoi, kuchnię, korytarz, werandę, 2 balkony, piwnicę i ⅓ morga ogrodu z drzewami owocowemi i na jarzyny; leży przy gościńcu i obok boru w Lubince, w odległości 12 klm. od Tarnowa, a 3 klm. od stacyi kolej. Pleśna. Klucz znajduje się u p. Lisowskiego, leśnego w Lubince. Adres: G. Faust, Dębica. 3725 1 6

Zapisał Dr P.

kąpiele z kwasem węglowym (Kohlensäure-Bäder)?

Zapytaj się P., czy „Tlenowskie" lub „Hamburskie", a oszczędzi P. 20% względnie 25% przy zamówieniu wprost w składzie aptecznym w Chrzanowie, który udziela na „tlenowskich" oryg. cenie K 2·50 — 20%, na Hamburskich Dra Sandowa oryg. cenie K 3·— — 25%
Przy odbiorze 15 sztuk franco.
3740 1 5

Księgarnia G. Gebethnera i Sp. w Krakowie

poleca najnowsze wydawnictwa:

	Koron
Obserwator. **Jakich posłów** powinniśmy mieć w parlamencie i sejmie	—·20
Obserwator. **Co robić?** Pogadanki o kwestyach palących	—·50
— **Portret hr. Andrzeja Potockiego**	2·—
X. dr. Mis Wincenty. **Czy małżeństwo jest nierozerwalne?**	—·80

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 3301 2 3

Dzwonki elektryczne, telefony, gromochrony

urządza z gwarancyą 3321 5 10

W. Kosydarski, Kraków, Rynek 24.

KUFRY, WALIZY

torby, necesery, pledy, torebki damskie
najtaniej poleca
ANASTAZY FRONCZ - - KRAKÓW
Floryańska 17. 3375 2 5

Cegielnie

Fabryki dachówek, dren, wapna buduje i urządza
Inżynier Roman Z. Ciesielski
Warszawa, ulica Mokotowska 54.
Kraków - - ulica Batoredo l. 26.
198 **Telefon Nr. 1079.** 19 0

TURBANY

jak również wszelkie inne podkłady pod włosy - - - - - - -

POTANIAŁY

Cena za sztukę od **70 hal. Najnowsze modele. Szczotki, Lustra, Grzebienie i Perfumy** na wagę - - - - - poleca

L. KORZENIOWSKI
w Krakowie - - - - ulica Floryańska L. 22.
3464 **(Wysyłki na prowincyę odwrotnie).** 2 2

Na Najwyższe upoważnienie Jego ces. i król. Apostolskiej Mości.

28 c. k. Loterya państwowa

na wspólne wojskowe dobroczynne cele.

Ta loterya w złocie

jedyna w Austryi prawem dozwolona — obejmuje **21.135 wygranych gotówką** w ogólnej ilości **620.000 koron.**

Główna wygrana:

200.000 KORON.

Ciągnienie nastąpi jawnie 22-go czerwca 1911.

Los kosztuje 4 korony.

Losy są do nabycia: w oddziale loteryj państwowych, Wiedeń, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, w kolekturach loteryjnych, trafikach, w urzędach podatkowych, pocztowych, telegraficznych i kolejowych, w kantorach wymiany itd. — Dla kupujących losy plany gry za darmo. Przesyłka losów wolna od opłaty pocztowej.

Z c. k. Dyrekcyi dochodów loteryjnych.
3655 1 10 (Oddział loteryj państwowych).

Ekonom

żonaty, w średnim wieku, wojskowy, posiadający chlubne świadectwa z 20-letnią praktyką gospodarczą, szuka posady rządcy-ekonoma za skromnem wynagrodzeniem, zaraz lub od św. Jana. Zgłoszenia pod **J. M.** poste rest. **Słupiec Wielki** koło Szczucina przez Tarnów. 3417 5 5

Rządca dóbr z gorzelnictwem, lasowością, kursem buchalteryjnym, obeznany z administracyą majątku kilku-folwarcznego, szuka posady. — „Rolnik", Izdebki. 3353 3 3

Cudze chwalicie, **swego nie znacie;** sami nie wiecie, co posiadacie.

Fabryka wyrobów dyetetycznych

Kraków-Zwierzyniec (dawn. Wola Duchacka)

poleca:

Sprzedaż wszędzie.

Drożdże proszkowe po 10 hal.
Cukier wanilinowy i sos po 10 hal.
Pudingi w różnych smakach po 16 hal.
Pudingi czekoladowe z zawartością cukru 36 h.
Galaretki owocowe naturalne bez flaszeczki, z farbą i eterem, porcya na 6 osób 60 h. itp.

Odsprzedającym dużo rabaty. 1876 6 0

Żaboty

w wielkim wyborze i bajecznie niskiej cenie - - - - - - poleca

Maryan Król
Kraków, Długa 10
3223 przystanek tramwajowy. 3 10

Nr listy zapow. 11.

Zapowiedzi.

Podaje się do powszechnej wiadomości, że

1. **Maryan Wacław Pius Maciej Chłapowski,** właściciel dóbr rycerskich, zamieszkały w Lubiatowku, okręgu Szrema w Prusach, syn właściciela dóbr rycerskich Kazimierza Chłapowskiego i jego żony Anny z domu Chłapowskiej, zamieszkałych w zamku Kopaszewie;
2. **Marya Ida Gertruda Fryderyka Zuzanna Schmahl,** bez zawodu, zamieszkała w Berlinie, obecnie w Zakopanem, córka właściciela dóbr Fryderyka Adolfa Schmahla i jego żony Anny Maryi Pagwity Ludwiki z domu Mantels, już nieżyjących, którzy ostatniemi czasy mieszkali w M. Plastenie,

zamierzają ze sobą zawrzeć związek małżeński.

Ogłoszenie tych zapowiedzi ma nastąpić w Lubiatowku, Berlinie i Zakopanem.

Dolzig, okręg Szrema, dnia 6 maja 1911.

Urzędnik stanu
L. S. **Ciesielski** m. p.
3755

Aufgebotsliste Nr. 11.

Aufgebot.

Es wird zur allgemeinen Kenntnis gebracht, dass

1. der Rittergutsbesitzer **Marian Wenzel Pius Mathias von Chłapowski,** wohnhaft in Lubiatowko Kreis Schrimm in Preussen, Sohn des Rittergutsbesitzers Kasimir von Chłapowski und dessen Ehegattin Anna geb. von Chłapowska, wohnhaft in Schloss Kopaszewo;
2. die **Marie Ida Gertrud Friederike Susanna Schmahl,** ohne Beruf, wohnhaft in Berlin, gegenwärtig in Zakopane, Tochter des Gutsbesitzers Friedrich Adolf Schmahl und dessen Ehegattin Anna Marie Paquita Luise geb. Mantels, beide verstorben und zuletzt wohnhaft in Kl. Plasten,

die Ehe mit einander eingehen wollen.

Die Bekanntmachung des Aufgebots hat in Lubiatowko, Berlin und Zakopane zu geschehen.

Dolzig Kreis Schrimm, am 6. Mai 1911.

Der Standesbeamte
L. S. **Ciesielski.**

Dom piętrowy, murowany, narożnik, o 15 oknach frontu, a 29 ubikacyach, w tem 3 duże sale (obecnie szkoła), w dzielnicy IX (Ludwinów), dobrze się rentujący, nadający się na **fabryczkę** lub **zakład przemysłowy,** do sprzedania. Wiadomość w **Magazynie robót ręcznych „Iris", Kraków, ul. Floryańska 32.** 3217 9 0

Willa pod Nowym Sączem

w górzystej, lesistej okolicy, z pięknym ogrodem i małem gospodarstwem i inwentarzem żywym i martwym, do sprzedania, względnie zamiany na realność w Krakowie. Adresować: Baron Lipowski w Nowym Sączu. 1945 20 0

Ogrodnicy i Ogrodniczki!

Kalendarz zajęć ogrodniczo-sadowniczych na cały rok, opracowany przez Inspektora c. k. Gal. Tow. gospodarskiego Wł. Lichańskiego. Cena w oprawie K 1·50, z przesyłką K 1·80 (przesłać można należytość znaczkami pocztowemi) **Małego Ogrodu** lub **Wielkiego** — właściciel; każdy znajdzie w tej książce cenną pomoc **Księgarnia Polska E. Połonieckiego we Lwowie.** 2137 15 15

Potrzebna panna

starsza, rutynowana, do ekspedycyi. **Cukiernia Adama Piaseckiego w Krakowie, Długa 10.** 821 15 0

Nauka języków

niemieck., franc., angielsk. i t. d.

Początki. — Konwersacya. — Gramatyka. Korespondencya. Literatura. Historya.

THE BERLITZ SCHOOL, ul. św. Jana 3.
3433 8 0

Masła deserowego

pierwszej jakości, dostarcza mleczarnia dworska w Bieździatce, poczta Kołaczyce. — Od jesieni b. r. może zrobić roczną umowę na większą ilość masła. 3461 3 5

Kompletne urządzenia domowe

ubrania na dogodne spłaty wyrabia bezpłatnie: **Zastępst. banków. Lwów.** 3552 3 20

Salon Mód H. Szermanówny

Szewska 7, I p.,
poleca wielki wybór **kapeluszy** paryskich i wiedeńskich. 2580 13 20

Nieużytków

jak: ugory, piaski, lesiska, karczowiska w równinie położone, w bliskości rzeki lub strumyka, w rozmiarze od stu do 1000 morgów, poszukuje do kupna lub dzierżawy **Zarząd dóbr Harmenże,** p. Oświęcim. 3435 5 5

Kilkanaście kamienic

do kupna i parcel budowlanych poszukuje **Dom handlowy Józefa Olkusznika, Kraków, Sławkowska 29.** Zgłoszenia wprost od właścicieli. 3572 3 5

Do sprzedania

figura z postumentem, ozdobna, z elektrycznem światłem, kredens z płytą, średni i kuchenny, szafy, rozmaite umywalnie z płytami, sypialnia, wózek dziecięcy, srebro na 12 osób i różne meble i inne rzeczy, najtaniej sprzedaje katolicki handel mebli używanych i różnych rzeczy, Kraków, ul. św. Jana 14, sklep. 3295 9 10

Pożyczki urzędnikom

bezpłatnie w ciągu kilku dni. Pożyczki hipoteczne, przemysłowe, wekslowe, kredyt budowlany do wysokości milionów, najuczciwiej wyrabia: **Zastępst. banków. Lwów.** 3551 3 10

L. 2916. 3742 1 2

Konkurs

na posadę leśniczego miejskiego w Kętach z roczną płacą 800 K, dodatkiem 180 K, wolnem mieszkaniem na Leśniczówce, z 3% tantyemą od czystego dochodu z lasu miejskiego i 8 stosów drzewa opałowego miękkiego.

Od kandydatów na tę posadę wymaga się:

1) wieku 24 do 40 lat;
2) obywatelstwa austryackiego;
3) świadectwa zdrowia;
4) świadectwa moralności i dotychczasowego zajęcia;
5) bezwarunkowo egzaminu dla gospodarzy leśnych przepisanego rozp. Min. kul. kraj. z dn. 16 stycznia 1850 D. u. p. N. 63.

Posada ta nadana zostanie prowizorycznie, a po roku zadowalniającej służby nastąpi stabilizacya.

Podania wnieść należy najdalej do końca czerwca 1911.

Magistrat miasta Kęty
dnia 4 maja 1911 r.

Prezes:
E. Krzysztoforski.

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. Górski.